

NORGES BOWLINGFORBUND

Lov, regler og bestemmelser

Innhold

Revidert utgave m/ henvisninger ajourført pr mars 2006.

Kapittel

1.	Lov	2
2.	Konkurransbestemmelsene	7
3.	Regler for divisjonspill	27
4.	Bestemmelser for norske mesterskap	33
5.	Statutter for norske rekorder	40
6.	Premiebestemmelser	42
7.	Reklame, avtaler m.m.	43
8.	Bruk av jury i bowlingarrangement	48
9.	Merkebestemmelser	50
10.	Protest- og appellreglement	54
11.	Reglement for juniorliga	56
12.	Reglement for veteranliga	57

KAPITTEL 1 - LOVEN

Lov for Norges Bowlingforbund (NBF), stiftet 3. oktober 1962, vedtatt 1981 med siste endring mars 2005.

Godkjent av Norges Idrettsforbund den (xx.xx.2005).

§ 1 - Formål

Norges Bowlingforbunds formål er å fremme bowlingidretten i Norge og å representere idretten internasjonalt.

§ 2 - Organisasjon

Norges Bowlingforbund er en sammenslutning av alle lag som driver bowling og er medlemmer av Norges Idrettsforbund. Lagene organiseres i særkretser.

Norges Bowlingforbund er medlem av Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF), Federation Internationale des Quilleurs (FIQ), World Tenpin Bowling Association (WTBA), European Tenpin Bowling Federation (ETBF) og Nordiska Bowlingförbundet, og er underlagt de til enhver tid gjeldende lover og bestemmelser for disse.

Reglene i NIFs lov kapittel 1- Innledende bestemmelser, 2 - Fellesbestemmelser for samtlige organisasjonsledd, 6 - Særforbund, 11 - Straffebestemmelser, 12 - Bestemmelser om doping, 13 - Avtaler mellom idretten og næringslivet og 14 - Rettighetsbestemmelser m.v., gjelder særforbundet uavhengig av hva som måtte stå i særforbundets egen lov.

§ 3 – Oppgaver og kompetanse

Norges Bowlingforbund skal utvikle egen aktivitet, organisasjon, økonomi og ansatte slik at det imøtekommer de krav og utfordringer bowlingidrettens medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller.

Norges Bowlingforbund er den høyeste faglige myndighet for bowling i Norge. Med faglig myndighet menes myndighet i saker som omfatter bowling med følgende unntak:

- Spørsmål av organisasjonsmessig art som er felles for flere idrettsgrener.
- Spørsmål vedrørende barne- og ungdomsidrett som er felles for flere idrettsgrener.
- Økonomisk kontroll i henhold til NIFs lov § 4-4 bokstav i. Dette er ikke til hinder for at særforbundene selv iverksetter kontrollrutiner.
- Internasjonal representasjon i henhold til NIFs lov § 4-4 bokstav j.

Samarbeid med idrettsorganisasjoner/utøvere utenfor Norges Idrettsforbund må være godkjent av og underlagt kontroll av Norges Bowlingforbund.

§ 4 - Medlemskap

Alle lag som organiserer bowlingidretten og er medlem av Norges Idrettsforbund, har rett til å bli medlem i Norges Bowlingforbund.

Søknad om medlemskap i Norges Bowlingforbund sendes særforbundet via idrettskretsen. Utmelding av forbundet skjer på samme måte.

Alle lag som er tilsluttet Norges Bowlingforbund, plikter å overholde NIFs og særforbundets lover, bestemmelser og vedtak.

§ 5 – Avgifter og lisens

Tilsluttede lag/klubber av Norges Bowlingforbund betaler hvert år en klubbavgift fastsatt av forbundstinget. Denne avgiften innbetales av alle klubber innen 15. juli. Pensjonistklubber og klubber som blir opptatt i forbundet i perioden 15.6 - 31.12, betaler en redusert avgift. Klubber som blir opptatt

i forbundet etter 1.1., betaler full avgift. Denne gjelder da for inneværende og neste sesong. Klubber uten aktive medlemmer kan stå tilsluttet NBF mot å betale en redusert avgift.

Skyldig kontingent/avgift medfører tap av stemmerett og andre rettigheter på forbundstinget. Styret kan frata lag som skylder kontingent/avgift for mer enn 1 -ett- år, medlemskapet i Norges Bowlingforbund, og anbefale overfor Norges Idrettsforbund at laget fratras medlemskapet i NIF. Reglene i NIFs lov § 10-2 gjelder tilsvarende.

I tillegg til klubbens avgift må hvert enkelt medlem som ønsker å ta del i aktivt spill, løse en personlig lisens til NBF. Størrelsen på avgiften fastsettes av forbundstinget.

Klubbene hefter for medlemmenes økonomiske forpliktelser overfor kretser og forbund.

§ 6 - Tillitsvalgtes godtgjørelse

Tillitsvalgt kan motta refusjon for nødvendige, faktiske utgifter, inkludert tapt arbeidsfortjeneste, som påføres vedkommende i utførelsen av vervet. Tillitsvalgte kan motta et rimelig honorar for sitt arbeid. Utgifter til tapt arbeidsfortjeneste og til godtgjøring etter forrige punktum skal fremgå av særforbundets budsjett og regnskap.

§ 7 - Inhabilitet

For NBFs tillitsvalgte, oppnevnte tillitspersoner og ansatte, gjelder Norges Idrettsforbunds inhabilitetsregler, jfr. NIFs Lov § 2-7.

§ 8 - Straffebestemmelser

For alle straffesaker gjelder NIFs lov kapittel 11 (Straffebestemmelser) og 12 (Bestemmelser om doping).

Bowlingforbundet har egne konkurransebestemmelser som gir hjemmel for sanksjoner ved overtredelse.

Bowlingforbundet kan benytte følgende sanksjoner ved overtredelse av konkurransebestemmelser og som administrative forføyninger, uten at det regnes som straff etter NIFs kapittel 11:
Irettesettelse, bot, tap av plassering og resultat, og utelukkelse fra deltakelse i et bestemt tidsrom eller et bestemt antall kamper/konkurranser. Overstiger utelukkelse 3 måneder og/eller en bot på kr 50.000 for personer og kr 500.000 for lag, regnes sanksjonene som straff i henhold til NIFs straffebestemmelser, og disse skal i tilfelle anvendes. Utelukkelse for et bestemt tidsrom kan besluttet slik at den helt eller delvis sones i terminfestet konkurransesesong.

Forbundets domsutvalg tar avgjørelser i saker om forgåelser med hjemmel i egne bestemmelser.

§ 9 - Forbundstinget

Norges Bowlingforbunds høyeste organ er forbundstinget som avholdes hvert annet år innen utgangen av mars måned.

Forbundstinget innkalles av forbundsstyret med minst 2 måneders varsel direkte til de organisasjonsledd som har representasjonsrett. Ved innkalling skal det presiseres at delegasjoner skal sammensettes i hht NIFs lov § 2-4 Kjønnsfordeling.

Forslag som skal behandles på tinget, må være sendt til styret senest 4 uker før tinget. Fullstendig saksliste og andre nødvendige saksdokumenter med forslag må være sendt ut senest 2 uker før tinget. Sammen med sakslisten, skal hver klubb få tilsendt et antall årsberetninger og saksdokumenter som tilsvarer det antall representanter klubben kan stille til tinget.

Forbundstinget er vedtaksført med det antall godkjente stemmer som møter i hht NIFs lov § 2-5.

På tinget kan ikke behandles forslag om endring i lov eller bestemmelser som ikke er oppført på den utsendte sakslisten, mens andre saker kan behandles og avgjøres når 2/3 av de godkjente stemmer krever det. Slik beslutning kan bare tas i forbindelse med vedtak om godkjenning av sakslisten.

§ 10 - Representasjon på forbundstinget

På forbundstinget møter med stemmerett:

- a) Forbundsstyret
- b) En representant fra hver særkrets
- c) Representanter fra bowlingklubbene:
Klubber med 1-25 medlemmer - 1 representant
Klubber med 26-50 medlemmer - 2 representanter
Klubber med over 50 medlemmer - 3 representanter

Representantene må ha vært medlem av representasjonsberettiget klubb i minst en måned. De må være valgt på ordinært/ekstraordinært årsmøte, på et medlemsmøte hvor dette valg er kunngjort på sakslisten eller være oppnevnt av styret etter fullmakt fra årsmøtet. Alle stemmeberettigede representanter skal være utstyrt med skriftlig fullmakt fra det organisasjonsledd de representerer.

Videre møter uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de sakene som ligger innenfor de respektives arbeidsområde:

Ledere i de faglige utvalg/komiteer, ev. nestleder eller styremedlem dersom leder er forhindret fra å møte

- Kontrollkomiteens medlemmer
- Valgkomiteens medlemmer
- Revisor
- Generalsekretæren

Nyinnmeldte idrettslag får representasjonsrett i andre organisasjonsledd når de har vært medlem i Norges Idrettsforbund i seks -6- måneder og de pålagte forpliktelser er oppfylt. Lagene har da representasjonsrett etter det antall medlemmer som kan dokumenteres etter et halvt års virksomhet. Ellers har lagene representasjonsrett etter det antall medlemmer de har innrapportert foregående år.

Alle stemmeberettigede, fremmøtte organisasjonsledd er med i reisefordelingsoppsettet. Reise på rimeligste måte legges til grunn. En eventuell felles transport mellom flyplass/jernbane/fergested og møtested dekkes av Norges Bowlingforbund. Alle andre utgifter dekkes av det enkelte organisasjonsledd.

§ 11 - Ledelse av forbundstinget

Forbundstinget ledes av valgt(e) dirigent(er). Dirigenten(e) og referenten(e) behøver ikke å være valgt(e) representant(er).

§ 12 - Forbundstingets oppgaver

Forbundstinget skal:

- Godkjenne de fremmøtte representantene
- Godkjenne innkalling, saksliste og forretningsorden
- Velge dirigent(er) og referent(er), tellekorps, samt 2 representanter til å undertegne protokollen.
- Behandle årsberetningen
- Behandle forbundets regnskap i revidert stand, herunder revisors rapport og kontrollkomiteens rapport.
- Tilsette statsautorisert/registrert revisor til å revidere regnskapet, samt fastsette revisors honorar.
- Behandle innkomne forslag og saker
- Fastsette klubbavgift og personlig lisens
- Fastsette tid og sted for neste forbundsting
- Vedta budsjett, langtidsbudsjett og handlingsprogram

- Fastsette tid og arrangør for norske mesterskap, samt reservearrangør:
  - NM sgl/dbl for junior, senior og veteran i påfølgende to sesonger
  - NM for klubblag i påfølgende to kalenderår
  - Klassemesterskap i påfølgende to sesonger
- Foreta valg jfr § 13

§ 13 – Valg på forbundstinget

Forbundstinget skal velge følgende personer:

- A. President og visepresident
- B. 3 styremedlemmer
- C. 2 varamedlemmer til forbundsstyret

Personene valgt under pkt A, B og C utgjør Forbundsstyret for neste periode

- Kontrollkomité med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer
- Domsutvalg med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer
- Appellutvalg med leder, 4 medlemmer og 2 varamedlemmer
- Valgkomité med leder og 2 medlemmer og 1 varamedlem

Forbundstinget skal foreta valg til følgende komitéer, men etter forslag til forbundstinget kan det foretas valg kun av ledere. Hvis dette alternativet velges, skal alle de andre representanter oppnevnes av forbundsstyret.

- Lovkomité med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- Seriekomité med leder, 2 medlemmer og 1 varamedlem
- Eventuelle andre komitéer og utvalg som etter forslag godkjennes og vedtas på forbundstinget

President og visepresident velges enkeltvis. De øvrige medlemmer til styret velges samlet. Deretter velges varamedlemmene samlet, og ved skriftlig valg avgjøres rekkefølgen i forhold til stemmetall.

Kjønnsfordeling i styret, utvalg og råd skal være i henhold til basis-lovnorm for særforbund, som lyder:

Ved valgene skal det velges kandidater/representanter fra begge kjønn. Sammensetningen skal være forholdsmessig i forhold til kjønnsfordelingen i medlemsmassen, dog slik at det skal være minst to representanter fra hvert kjønn. I råd og utvalg m.v. som består av 2 eller 3 medlemmer skal begge kjønn være representert. Valgene skjer etter bestemmelsene i NIFs lov § 2-11.

Idrettsstyret kan, når det foreligger særlige forhold, gjøre unntak fra denne bestemmelse, jfr NIFs lov § 2-4.

Tillitsvalgt kan ikke samtidig være arbeidstaker innen samme organisasjonsledd med mindre Idrettsstyret gir dispensasjon.

Ingen kan samtidig være leder eller nestleder i underordnet og overordnet organisasjonsledd, bortsett fra at en leder eller nestleder i et lag kan være leder eller nestleder i idrettskrets, særforbund, særkrets eller idrettsråd.

§ 14 – Stemmegivning på forbundstinget

For bestemmelser om stemmegivning på forbundstinget gjelder NIFs lov § 2-11.

Med mindre annet er bestemt, skal et vedtak for å være gyldig, være truffet med alminnelig flertall av de avgitte stemmene. Ingen har mer enn 1 -en- stemme, og stemmegivning kan ikke skje ved fullmakt.

Valg foregår skriftlig hvis det foreligger mer enn ett forslag, eller det fremmes krav om det. Bare foreslåtte kandidater kan føres opp på stemmeseddelen. Skal flere velges ved samme avstemming, må

stemmeseddelen inneholde det antall forskjellige kandidater som det skal velges ved vedkommende avstemming.

Stemmesedler teller ikke, og anses for ikke avgitt, når de:

- er blanke
- inneholder kandidater som ikke er foreslått
- inneholder et annet antall kandidater enn det antall det skal stemmes over

Når et valg foregår enkeltvis, og en kandidat ikke oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas bundet omvalg mellom de to kandidater som har oppnådd flest stemmer. Er det ved omvalg stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning.

Når det ved valg skal velges flere ved en avstemning, må alle, for å anses valgt, ha mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Dette gjelder ikke ved valg av varamedlemmer. Hvis ikke tilstrekkelig mange kandidater har oppnådd dette i første omgang, anses de valgt som har fått mer enn halvparten av stemmene. Det foretas så bundet omvalg mellom øvrige kandidater, og etter denne avstemming anses de valgt som har fått flest stemmer. Er det ved omvalg stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 15 - Ekstraordinært forbundsting

Ekstraordinært forbundsting innkalles av styret med minst 14 dagers varsel etter:

- a. vedtak av Idrettsstyret, jfr NIFs lov § 2 - 12
- b. vedtak av forbundstinget.
- c. vedtak av forbundsstyret.
- d. krav fra de organisasjonsledd som på siste forbundsting representerte minst ¼ av de stemmeberettigede representanter.
- e. skriftlig krav fra minst 1/3 av forbundets lag eller særkretser

Ekstraordinært forbundsting skal bare behandle de saker som er angitt i vedtaket eller i kravet om innkalling av tinget.

§ 16 - Forbundsstyret

Norges Bowlingforbund ledes og forpliktes av styret som er forbundets høyeste myndighet mellom forbundstingene.

Forbundsstyret gis mandat til å fortolke de gjeldende bestemmelser (med unntak av Loven) i tingperioden på en måte som er til beste for norsk bowling. Er bowlingforbundet i tvil om sin kompetanse, konfererer det med Idrettsforbundet som avgjør hvilket organisasjonsledd saken hører inn under.

Forbundsstyret skal:

- a. iverksette forbundstingets og andre overordnede idrettsmyndigheters vedtak og bestemmelser.
- b. forestå forbundets daglige administrasjon, representere Norges Bowlingforbund utad og utøve dets faglige myndighet.
- c. arbeide med saker som er nevnt i § 3
- d. oppnevne utvalg, råd og komitéer etter oppdrag fra forbundstinget eller som styret finner påkrevd, samt utarbeide mandat/retningslinjer for disse.
- e. utarbeide beretning og regnskap (pr. kalenderår) for forbundstinget, og utarbeide budsjett for kommende tingperiode samt handlingsprogram.
- f. utarbeide og godkjenne terminliste i samarbeid med særkretser.
- g. opprette nødvendig arkiv og kartotek.

NBFs ansatte er administrativt knyttet til forbundsstyret.

NBF følger til enhver tid de bestemmelser som er gitt i lov for Norges Idrettsforbund.

Styret skal avholde møte når presidenten bestemmer det, eller når et flertall av styremedlemmene forlanger det.

Til styrets møter innkalles norsk medlem av internasjonalt særforbunds styre når internasjonale saker og spørsmål skal behandles. Representanten fra det internasjonale særforbundets styre møter med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

Styret skal oppnevne representant til internasjonale møter og kongresser, og foreslå aktuelle kandidater til internasjonale særforbunds styre og underliggende komiteer.

I samråd med norsk medlem av internasjonalt styre, diskutere særforbundets standpunkt i internasjonale idrettspolitiske saker.

Styret er vedtaksført når et flertall av styrets medlemmer er til stede. Vedtak fattes med flertall av de avgitte stemmene. Ved stemmelikhet teller presidentens stemme dobbelt.

Representasjon av forbundet utad bestemmes av forbundsstyret.

§ 17 – Rettigheter til bowlingarrangement

For bestemmelser om rettigheter til idrettsarrangement gjelder NIFs lov § 14-1.

Den som i henhold til Konkurransbestemmelsenes § 1 har rett til å arrangere et bowlingarrangement, har eiendomsretten til dette med tilhørende aktiviteter, så langt det ikke er i strid med overordnet ledds rettigheter.

NBF har eiendomsretten til de bowlingarrangement de selv arrangerer, og til bowlingarrangement som er en del av et konkurransesystem regulert av NBFs regelverk.

§ 18 – Medierettigheter til bowlingarrangement

Norges Bowlingforbund, med alle sine organisasjonsledd, har alle medierettigheter knyttet til sine egne bowlingarrangement, jfr NIFs lov § 14 - 2.

Med medierettigheter forstås rett til å oppta, overføre eller videreformidle lyd, bilde, tekst og lignende fra et bowlingarrangement via tv, radio, internett eller på annen måte.

§ 19 – Bestemmelser om konkurranseforbud

Idrettsstyret og styret i NBF kan nekte organisasjonsledd og medlem av organisasjonsledd tilsluttet NIF rett til å utøve eller til å medvirke i konkurrerende virksomhet gjennom deltakelse, medlemskap, eller samarbeid med andre organisasjoner. Nektelse krever saklig grunn.

NBF fastsetter konkurranseregler og regler om startberettigelse, jfr. NIFs § 14-3.

§ 20 - Nye kretser

Særkretser for bowling kan opprettes av Forbundsstyret i Norges Bowlingforbund når det er minst 5 lag som utøver bowling innenfor et geografisk område. Forbundsstyret fastsetter bowlingkretsens grenser.

§ 21 – Komiteer og utvalg

Norges Bowlingforbund skal ha følgende faste komiteer:

- *Kontrollkomiteen* skal arbeide i henhold til NIFs Regnskaps- og revisjonsbestemmelser. ontrollkomiteens plikter er nærmere beskrevet i disse bestemmelser.
- *Valgkomiteen* velges på forbundstinget på fritt grunnlag, etter innstilling fra styret, og har som oppdrag å legge frem innstilling på kandidater til alle øvrige tillitsverv som skal velges på tinget.

Andre faglige utvalg og komiteer i henhold til § 16 tredje ledd pkt. 4.

Til fagkomiteers møter innkalles medlem av internasjonalt særforbunds tilsvarende komiteer. De møter med forslags- og talerett, men ikke stemmerett.

§ 22 - Lovendring

Lovendring kan bare foretas på ordinært eller ekstraordinært forbundsting etter å ha vært oppført på sakslisten, og krever 2/3 flertall av de avgitte stemmer.

Lovendringer må godkjennes av Idrettsstyret, og trer ikke i kraft før de er godkjent.

Idrettsstyret kan i forbindelse med godkjenning av underliggende organisasjonsledds lover, redigere disse slik at de ikke kommer i motstrid med bestemmelsene i NIFs lov.

Lovendringer gjort på Idrettstinget, som har konsekvenser for særforbundet, trer i kraft umiddelbart.

§ 23 - Oppløsning

Forslag om oppløsning av Norges Bowlingforbund må først behandles på ordinært forbundsting. Blir oppløsning vedtatt med minst 2/3 flertall, innkalles det til ekstraordinært forbundsting 3 måneder senere. For at oppløsning skal skje, må vedtaket her gjentas med 2/3 flertall.

I tilfelle oppløsning eller annet opphør av Norges Bowlingforbund, tilfaller forbundets eiendeler Norges Idrettsforbund, eller formål godkjent av Idrettsstyret.

Sammenslutning med annet særforbund anses ikke som oppløsning.

KAPITTEL 2 - KONKURRANSEBESTEMMELSENE

§ 1

1. Enhver konkurranse i bowling som er godkjent av NBF, skal spilles og ledes i overensstemmelse med de regler som står i Konkurransbestemmelsene.
2. Alle spillere lisensierte i NBF er, i eller utenfor konkurranse, underlagt NIFs lov § 12 Bestemmelser om doping.
3. Brudd på disse regler kan medføre forføyninger, slik det er beskrevet i Kap 1 § 8.

§ 2

1. Konkurranser i bowling for lisensierte spillere kan arrangeres av alle organisasjonsledd tilsluttet forbundet, og enhver som blir godkjent av NBF. Konkurranser kan også arrangeres av et medlem av NBF, eller en annen arrangør, som tilfredsstiller de krav som settes i Konkurransbestemmelsene, og blir godkjent av NBF.
2. For å bli godkjent som arrangør forutsettes det at alle forpliktelser og fordringer etter tidligere turneringer er oppgjort.
3. Alle NBF-godkjente turneringer unntatt seriespill, skal ledes av en turneringsleder. Autorisasjon av turneringsledere gjelder for 4 år. Fornyet autorisasjon oppnås etter gjennomgang av oppfriskningskurs.

§ 3

3.1.

1. Ingen kan delta i godkjente turneringer uten å være medlem i en av NBFs tilsluttede klubber, og å ha gyldig startlisens utstedt av Norges Bowlingforbund, eller ha gyldig lisens i et annet forbund tilsluttet WTBA.
2. For å kunne løse norsk lisens må en spiller være norsk statsborger, eller utenlandsk statsborger med bosted i Norge, d.v.s. ha fast bostedsadresse i følge Folkeregisteret.

3.2.

1. Norske statsborgere bosatt i utlandet kan spille for både norsk og utenlandsk klubb. Vedkommende representerer den utenlandske klubben ved individuelt spill og lagspill i det landet hvor klubben er registrert. Ved individuelt spill i Norge eller et tredje land, representerer spilleren sin norske klubb.
2. Ved lagspill utenom det landet vedkommende er bosatt i, kan utøveren selv bestemme hvilken klubb han vil spille for. Unntaket er Norge, hvor spilleren må spille for sin norske klubb.

3.3.

1. Ved flytting til en annen krets i løpet av sesongen, kan forbundsstyret gi dispensasjon for overgang til annen klubb. Som flytting godkjennes kun fysisk flytting som er meldt/registrert hos folkeregisteret. I forbindelse med flytting ved avtjening av militærtjeneste/siviltjeneste, kan forbundsstyret gi dispensasjon, dog ikke for kortere periode enn 3 måneder.
2. En spiller med godkjent norsk lisens kan ikke representere mer enn 2 norske klubber i en og samme sesong, regnet fra 1. juni til 31. mai det påfølgende året.

3.4.

1. Utmelding fra en klubb for eventuell overgang innen samme krets, må foretas senest 31. mai.

2. Et medlem som ikke har representert sin klubb som spiller de siste 12 måneder, kan melde overgang til ny klubb uavhengig av overgangsdato.
3. Ingen overgang er formelt i orden før alle forpliktelser til "gammel" klubb er oppgjort. Prosedyren ved overgang og/eller utmelding følger bowlingforbundets standardskjema som *skal* benyttes.
4. Forbundstinget fastsetter størrelsen på gebyr i forbindelse med overgang etter forslag fra forbundsstyret.

3.5.

1. Klubber som ønsker å trekke til seg spillere fra andre klubber, må på *forhånd* skriftlig orientere de aktuelle spilleres klubber om dette.

§ 4

4.1.

1. Baner med tilhørende deler, samt kjepler og kuler, skal ha dimensjoner, mål, vekt, utseende og beskaffenhet som er i samsvar med hovedtrekkene i WTBA Kap 9, 10 og 11, samt bestemmelsene i USBC Equipment Specifications Manual vedrørende samme.
2. Alle anlegg i Norge som det arrangeres godkjente konkurranser i, må være godkjent av NBFs Tekniske Komité. Godkjenningen har en gyldighet på 2 år.
3. NBFs Teknisk Komité har i godkjenningsperioden full adgang til å foreta tekniske kontroller. Disse kontrollene skal være innenfor de rammer og bestemmelser WTBA/USBC har for godkjenning av bowlinghaller til godkjente bowlingarrangementer. De prosedyrer NBFs Teknisk Komité følger ved slike kontroller, skal være kjent for halleier.
4. Kostnadene ved godkjenningen belastes den enkelte halleier etter retningslinjer fastsatt av NBFs Teknisk Komité og godkjent av forbundsstyret.

4.2.

1. Med konkurranseområde forstås:
  - a. Baner og ansats.
  - b. Gulvplass og sitteplass for spillere og skrivere.
  - c. Øvrig gulvplass bakover til nærmeste beliggende faste publikumsplass, eller til naturlig skille mellom spillere og publikum.

4.3.

1. Alt personlig utstyr som benyttes ved godkjent spill, skal være i samsvar med WTBA's (Kap 4.11 o.a.) og USBC's regelverk.
2. Det er tillatt å ha inntil 5 gripehull i en bowlingkule; ett tommelhull og fire fingerhull. Spilleren må kunne nå alle sett med fingerhull (ikke nødvendigvis alle fire samtidig) med tommelen på plass i tommelhullet. De hull som ikke kan nås slik som beskrevet, er å betrakte som luftehull.
3. Kulen må balanseres to ganger dersom det ene settet fingerhull er for fingertip-grep, og det andre settet er for konvensjonelt grep
4. Når kulen spilles, må spilleren ha tommelen i eller over tommelhullet. Det tillates ikke at kulen holdes motsatt vei, slik at tommelen er rettet 180 grader bort fra tommelhullet.
5. Uten forutgående varsel kan det foretas kontroll av alt personlig utstyr under godkjente arrangementer. Hvis utstyret ikke tilfredsstiller WTBA's/USBC's krav, vil dette medføre diskvalifikasjon og tap av score i den aktuelle konkurranse. Ved lagspill vil dette også medføre tap

av spillerens score for laget. Det er kun turneringslederen i den aktuelle konkurransen og/eller Teknisk Komité, som kan ta initiativ til en kontroll som nevnt overfor.

6. Hver spiller kan ha maksimum 6 kuler i konkurranseområdet jfr § 4.2, under godkjent spill, herunder prøvespill jfr § 21.4.
7. Endring av en kules overflate er ikke tillatt under godkjent spill jfr. WTBA 2.10. Kun bruk av tørr klut/håndduk er tillatt.

4.4.

1. Alle klubber tilhørende Norges Bowlingforbund er pliktig til å registrere sine klubbdrakter. Registreringen av klubbdrakt skal skje på standardskjema fra NBF. Endring av drakter skal også meddeles NBFs forbundskontor.
2. Overdel skal være lik for begge kjønn, mens underdel kan være forskjellig for herrer og damer. En klubb kan ha inntil to registrerte klubbdrakter. Nye klubber plikter å søke NBF om godkjenning av klubbdrakt.
3. I alle godkjente turneringer, divisjonsspill og norske mesterskap er det påbudt med klubbdrakt. Ved lagspill (dobbel, trios eller flere) *skal* laget stille i likt antrekk, dog kan damer på herrelag/mixlag spille i skjørt forutsatt at alle damer stiller med likt antrekk.
4. Forbundskontoret plikter å legge ut reviderte oversikter over klubbdrakter på NBFs nettsider ved hver oppdatering. De skal også sende reviderte oversikter til kretsene. Kretsene plikter å gjøre klubbene kjent med disse endringene.
5. Definisjon av klubbdrakt:
  - En klubbdrakt skal bestå av benklær av typen "bilbukse", slacks eller lignende, alternativt skjørt/ bukse-skjørt/ shorts for damer som underdel, og spilletrøye som overdel.
  - Overtrekksplagg, jeans/donger, fritidsbukse, joggebukse, tights etc regnes ikke som drakt og kan derfor ikke benyttes som dette.
6. Klubbens navn skal påføres klubbdraktens overdel. Ved reklame på drakten, følges eget regelverk jfr Kap 7 Reklame, avtaler mm.
7. Spillere som ikke spiller i reglementert klubbdrakt i godkjente bowlingarrangementer, skal av arrangør ilegges en bot på kr 100,-. Klubben står ansvarlig for sine medlemmer overfor arrangøren, og har det overordnede ansvaret for at boten blir betalt, jfr § 14.4.
8. Draktbestemmelser for NBFs offisielle team
  - For spillere tilhørende forbundsoppnevnte team er det egne bestemmelser vedrørende drakt.
  - Ved alt lagspill, unntatt dbl, skal samtlige spillere benytte klubbdrakt. Ved alt annet spill skal teamdrakter benyttes.
  - Klubbens navn kan påføres teamdrakten uten kostnader for NBF.

§ 5

1. En serie består av 10 ruter. En spiller kan slå to slag i hver av de ni første rutene, med mindre det ble strike på første slag. I rute ti slår spilleren tre slag dersom det ble strike eller spare på de to første slagene. Resultatet påføres skjemaet fortløpende fra venstre mot høyre.
2. På spilleskjemaet er hver rute inndelt i 2 mindre delruter øverst, bortsett fra rute 10 som har 3 delruter. Pinnefallet fra første slaget noteres straks i venstre delrute. Dersom det ikke ble strike på første forsøk, noteres resultatet fra det andre slaget straks i høyre delrute. I rute 10 noteres pinnefallet for 3 slag dersom det er oppnådd strike eller spare i rutens to første delruter.

- Resultatet av et slag føres på skjemaet ved at hver nedslått kjegele teller 1 pinne. Ved føring av resultat på spilleskjema akkumuleres pinnefallet, d.v.s. at pinnefallet som er oppnådd i en rute, jfr pkt 5-11, legges til summen som er oppnådd i tidligere ruter i samme serie
- Eksempler på føring av spilleskjema:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
X	8 /	F 9	X	X	6 3	9 -	⑧ /	7 /	7 / 8
20	30	39	65	84	93	102	119	136	154

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8 F	6 /	X	X	X	X	8 -	8 /	X	X X X
8	28	58	88	116	134	142	162	192	222

- Med strike menes at samtlige 10 kjegele slås ned med det første slaget i en rute. Dette gir 10 pinner, og resultatet markeres med tegnet (X) i venstre delrute. Uttellingen for en strike er 10 pinner pluss det antall pinner som blir slått ned på de to neste slagene. Utrekningen i den ruten der strike oppnås, utsettes derfor til ytterligere 2 slag er spilt. Ved strike i første slag i rute 10, skal det spilles ytterligere to slag, og samlet resultatet av disse slagene legges sammen og utgjør pinnefallet i 10. rute.
- To påfølgende striker er en dobbel. Uttellingen på den første striken er 20 pluss pinnefallet i det første slaget etter den andre striken.
- Tre strike på rad er en trippel. Uttellingen på den første striken er 30 pinner. For å oppnå 300, som er maksimum pinnefall på en serie, må spilleren slå 12 strike på rad.
- Med spare menes at samtlige 10 kjegele slås ned på to slag i en rute. Det antall kjegele som ble slått ned i første slag, føres i venstre delrute, og sparetegnet, som markeres med (/), føres i høyre delrute. Uttellingen for en spare er 10 pinner, pluss det antall pinner som blir slått ned på det neste slaget. Utrekningen i den ruten der spare oppnås, utsettes derfor til ytterligere ett slag er slått. Ved spare i delrute to i rute 10, skal det spilles ytterligere ett slag, og resultatet av dette slaget legges til og utgjør det totale pinnefallet i ruten.
- Med splitt, eller gjennomslag, forstås en kjegeleoppstilling som blir stående igjen etter det første slaget i en rute, der en eller flere kjegele som har sin plass midt foran eller mellom to andre, er falt. Kjegele nr. 1 må i alle tilfelle være nedslått i første slag. Gjennomslag markeres i rutens venstre delrute med en ring rundt det tallet som viser antall kjegele som ble slått ned i første slag. Dersom resterende kjegele etter et gjennomslag slås ned i andre slag, regnes dette som spare - jfr. pkt. 8. Dersom det står igjen kjegele etter andre slag, registreres det antall kjegele som ble slått ned, evt miss, i høyre delrute, og ruten regnes som tomrute, jfr. pkt 10.
- Med tomrute forstås at spilleren ikke greier å slå ned alle 10 kjegele i en rute på to slag. Dersom spilleren ikke treffer noen kjegele i andre slag, skrives tegnet for miss (-) i høyre delrute. I en tomrute oppnås det bare pinnefall for det antall kjegele som har falt etter to slag i ruten, og utregningen skal foretas straks.
- Overtramp jfr § 8 markeres med bokstaven F i den delrute som tilsvarer det slag der overtrampen skjedde, og ingen av de felte kjegele ved dette slaget regnes med.

§ 6

6.1.

- I bowlingkonkurranser kan det benyttes enten *europesk* spillestil eller *amerikansk* spillestil.

2. Ved europeisk spillestil spilles hele serien på samme bane, hvorefter det skiftes til ny bane ved påbegynnelsen av en ny serie.
3. Ved amerikansk spillestil benyttes 2 baner med samme kuleretur for en serie. Man skifter mellom disse to banene etter hver rute i serien. Ekstraslag i rute 10 spilles på samme bane som det første slaget i denne ruten.
4. Ved amerikansk spillestil skal det startes på samme bane i baneparet som man avsluttet forrige serie, unntatt ved skifte av banepar.

6.2.

En, to eller flere kan spille på en bane eller banepar. Disse skal spille etter tur. Hver spiller skal slå alle slag i hver rute før neste spiller på samme bane slår sitt første slag i ruten

§ 7

7.1.

1. En kule er i spill fra den har forlatt spillerens hånd og passert overtrampslinjen.
2. En kule er i spill til samme eller neste spiller står klar på ansatsen for å gjøre påfølgende slag, eller kulen er kommet tilbake på kulereturen.

7.2.

Ifølgende tilfeller regnes slaget som gyldig, og felte kjegler skal medregnes:

1. Når spilleren ved første slag, etter at kulen er sluppet, oppdager at en eller flere kjegler står feil oppstilt uten at noen kjegler mangler. Spilleren har imidlertid rett til, *før* han utfører slaget, å forlange at synlig feilplasserte kjegler settes på riktig plass.
2. Kjegler som etter første slag flyttes eller feilplasseres av reisemekanismen, skal stå i sin nye posisjon. Stående kjegler på kjelebordet som ikke fanges opp av reisemekanismen, skal stå. Kjegler som rives av reisemekanismen skal settes opp i sin opprinnelige posisjon.
3. Når kjegler slås ned av en annen kjegele som kommer tilbake fra sidevegger eller bakre stopp-pute.
4. Kjegler som slås ned, men blir liggende på banen eller i renner, anses som nedslått. Slike kjegler må fjernes før neste slag.

7.3.

Ifølgende tilfeller regnes slaget som gyldig, men felte kjegler skal ikke medregnes:

1. Kjegler som slås ned eller skyves fra sin plass av en kule som først har gått i rennen, skal ikke medregnes. Slike kjegler skal reises på nytt.
2. Kjegler som slås ned av en kule som kommer tilbake fra bakre stopp-pute, skal ikke medregnes, men reises på nytt.
3. Dersom en kjegele slås ned av reisemekanismen, skal den ikke medregnes. Dette gjelder også kjegler som blir slått overende av en kjegele som har vært i berøring med deler av reisemekanismen og derved blitt satt i bevegelse. Slike kjegler skal settes tilbake på den plass der de opprinnelig sto.
4. Gjenstående kjegele(r) etter første slag som velter etter at den/de er satt på plass av reisemekanismen, skal ikke medregnes, men settes på den opprinnelige plass før andre slaget tas.
5. Kjegler som slås ut av banen, men som slynges tilbake og blir stående på kjelebordet, regnes som ikke nedslåtte kjegler.

6. Ved overtramp jfr § 8.

7.4.

Et slag skal erklæres ugyldig og nytt slag utføres dersom noen av følgende tilfeller inntreffer.

1. Dersom det like etter at slaget er tatt, men før kula har passert en tenkt linje på tvers av banen gjennom kjege nr. 1, oppdages at en eller flere kjegler mangler i oppsettet, skal slaget erklæres ugyldig. Dette gjelder også dersom en eller flere kjegler faller overende før kula har nådd frem. Varsel om manglende kjegler må gis av spilleren selv, medspillere eller turneringsfunksjonær umiddelbart mens kula er i spill jfr § 7.1.
2. Dersom en spiller blir hindret av en annen spiller, tilskuer eller funksjonær mens spilleren utfører et slag, men før det er fullført, skal spilleren straks enten godta resultatet av slaget eller forlange at kjegele blir reist på nytt, slik at spilleren kan ta slaget om igjen.
3. Dersom kula kommer i berøring med et fremmedlegeme som ligger på banen.
4. Dersom en spiller eller den første spilleren på hvert lag har spilt på feil bane, og dette blir oppdaget før flere har spilt, skal slaget/-ene erklæres ugyldig, og spilleren/-ne skal ta nytt slag på riktig bane. Dersom flere enn nevnt ovenfor har spilt på feil bane, skal serien (ved europeisk spillestil)/ruten (ved amerikansk spillestil) spilles ferdig uten omflytting, hvoretter neste serie/rute spilles på den banen som opprinnelig var bestemt.
5. Ved spill utenom tur, skal slaget erklæres ugyldig. Dersom dette ikke blir oppdaget før etter at neste spiller har slått, skal slaget regnes som gyldig. Spillerne skal i neste rute spille i den rekkefølge som opprinnelig var bestemt.

7.5.

1. Dersom en kjege blir ødelagt eller alvorlig skadet på annet vis under en konkurranse, skal den umiddelbart fjernes og erstattes av en ny, tilnærmet lik i vekt og slitegrad som de øvrige kjegele i oppsettet. En ødelagt kjegele medfører ingen endring for spilleren i det aktuelle kastet. Poengene noteres som vanlig, hvoretter den ødelagte kjegele erstattes. Turneringslederen tar standpunkt til om en kjegele er så ødelagt at den må skiftes.
2. Dersom reisemekanismen ikke gjenreiser samtlige kjegler som stod igjen etter første slag, skal kjegele/-r som ikke blir reist, settes på sin plass manuelt før neste slag.

§ 8

1. Ved avlevering av kula og mens kula er i spill, jfr § 7.1, skal ikke spilleren med noen deler av kroppen komme i berøring med overtrampslinjen, banen eller noe som befinner seg på andre siden av overtrampslinjen. Til overtrampslinjen regnes også linjens forlengelse over kulerenner, returrenner, vegger, søyler o.l.
2. Dersom dette skjer, skal det dømmes overtramp. Slaget erklæres ugyldig og får ikke tas om igjen. Ved overtramp ved første slag i en rute skal alle 10 kjegler reises på nytt, hvoretter det andre slag i ruten tas.
3. Dersom den automatiske overtrampskontrollen ikke registrerer feil, skal overtramp også dømmes i de tilfeller der spilleren gjør et synlig overtramp selv om fotens fremste del ikke berører overtrampslinjen eller banen. Fysiske hinder som skal hindre en spiller i å gjøre overtramp, er forbudt.
4. Dersom den automatiske overtrampskontrollen markerer overtramp, kan denne avgjørelsen ikke påankes med mindre det kan bevises at overtrampskontrollen ikke fungerer som den skal.
5. Ved viljeovertramp i første delrute, settes 0 i pinnefall, og man mister retten til å ta andreslaget. Viljeovertramp kan også medføre utvisning, jfr § 17.2.

§ 9

1. Hvis det er protestert mot overtramp eller kjegefall, og protesten ikke kan avgjøres umiddelbart, så skal spilleren slå et provisorisk slag eller spille en provisorisk rute. Gjelder protesten første slaget i en rute, så skal spilleren spille ferdig denne ruten og umiddelbart spille en ny, fullstendig rute. Dreier det seg om at spilleren bør tilgoderegnes poeng for en strike eller et mindre antall kjebler enn de som er slått ned, skal den eller de kjebler som ifølge protesten er blitt slått ned lovstridig, reises på ny, og spiller bes om å slå et nytt slag. Gjelder protesten andre slaget, skal spilleren slå et provisorisk slag med samme kjegeoppstilling som før slaget.
2. Protokoll føres for begge poengtallene i den rute hvor et provisorisk slag forekommer. Protesten oversendes turneringsleder, jfr Kap 10 Protestreglementet § 2.2.

§ 10

1. Gjenstart (restart/reentry) er tillatt i turneringer med finalespill. I turneringer med gjenstart må dette komme fram av innbydelsen.
2. Spillere som spiller gjenstart, får alt spill registrert hos NBF, men får kun en plassering i turneringen. En spiller kan til enhver tid være påmeldt til maksimalt 2 starter. Disse plassene er faste.
3. En spiller som er påmeldt til gjenstart og ikke ønsker å bruke denne, hefter for startavgiften, såfremt arrangøren ikke har en ny spiller å sette inn. Avbud må varsles minimum ½ time før puljestart.
4. Ved finalespill i turneringer der det er gjenstart, tas ikke total score fra innledende med til finalespill. Ved turneringer uten gjenstart skal arrangøren opplyse om total score fra innledende skal tas med til finalespill ved innbydelse til turneringen.
5. Gjenstart kan avbrytes etter eget ønske, og spilte serier og pinnefall registreres. Spilleren må da stå over de neste to puljene, før eventuell ny gjenstart.

§ 11

1. Om ikke annet er bestemt, er vinneren ved konkurransens slutt den som har den høyeste total score, d.v.s. sammenlagt pinnefall og eventuelt handikap og bonus. Rangeringen videre avgjøres av total score sortert synkende.
2. Ved likt total score, skal rangeringen avgjøres av forutsetninger som nevnt nedenfor i oppsatt rekkefølge. Høyest rangeres den spiller eller det lag som:
  - a) har høyeste pinnefall uten handikap og/eller bonus.
  - b) har oppnådd flest strike, inklusive de to ekstraslag i rute 10.
  - c) har oppnådd flest spare, inklusive ekstraslag i rute 10 (ved likt antall strike).
  - d) har minst differanse mellom høyeste og laveste serie (ved likt antall strike og spare).
  - e) har høyeste serie.

§ 12

12.1

Alle NBF godkjente turneringer må tilhøre en av følgende kategorier jfr ETBF 8.2:

1. WTBA turnering.

- a) Dersom turneringen inviterer spillere utenfor europasonen.
- b) Krever godkjenning av ETBF og WTBA.
- c) Krav til - og prosedyre for godkjenning av turneringen er gitt av WTBA's lov.

2. ETBF turnering.

- a) Dersom turneringen inviterer spillere fra europasonen.
- b) Krever godkjenning av ETBF.
- c) Krav til - og prosedyre for godkjenning av turneringen er gitt av ETBFs lov.

3. Nasjonal åpen turnering.

- a) Dersom turneringen inviterer spillere fra Norge, og er åpen for spillere fra inntil 3 land i europasonen.
- b) Turneringen må være offentliggjort i terminlista på NBFs webside.

4. Nasjonal turnering.

- a) Dersom turneringen inviterer spillere bare fra Norge.
- b)

5. Kretsturnering.

- a) Dersom turneringen inviterer spillere bare fra kretsen

12.2

1. NBF godkjente turneringer er enten åpne turneringer eller innbydelsesturneringer.
2. I godkjente åpne turneringer må deltakerne ha gyldig lisens i et forbund tilsluttet WTBA, jfr § 3.1.1.
3. I godkjente innbydelsesturneringer er deltakerantallet begrenset til de som er innbudt.

12.3

1. Turnering får bare arrangeres når godkjennelse fra NBF foreligger.
2. Slik tillatelse kan bare gis når turneringen har egen juniorklasse/-r.
3. NBF kan gi dispensasjon fra § 12.3.2 dersom juniorene kan delta i andre oppsatte klasser til redusert pris.

12.4

1. Innbydelse til turnering bør være utsendt *senest 10 dager* før første turneringsdag.
2. I innbydelsen skal det minimum opplyses om:
  - a) turneringens navn
  - b) spillested
  - c) turneringens kategori, jfr § 12.1
  - d) antall serier og spilleform, jfr § 6.1
  - e) turneringsform (herunder evt. gjenstart, handikap-/bonussystem og finalespill)
  - f) dato og tidspunkt for puljer
  - g) banepreparering
  - h) startavgift og premiering
  - i) siste frist for påmelding
  - j) turneringsleder med telefonnummer
  - k) arrangør
3. Det må også framgå tydelig av innbydelse/plakat dersom det er særlige bestemmelser som gjelder arrangementet i forhold til de generelle bestemmelsene. Dette kan være; fastsatt annen frist for oppmøte jfr § 14.5, antall spillere per bane jfr § 13.10, lagsammensetning jfr § 13.6, preparering jfr § 13.14, forbehold om puljeendringer jfr § 13.13, prosedyrer ved likhet jfr § 11, gjennomføring av stegfinale jfr § 27.3, etc.

4. Kretsene pålegges å sende inn kretsvisе terminlister for sesongen til NBF. NBF sammenstillеr og godkjenner disse.
5. Resultatene fra terminfestede turneringer registreres ved Forbundskontoret, med unntak av Bakers-turneringer.
6. For å få godkjent turneringer utover de som står på terminlisten, må søknad sendes NBF via bowlingkrets for eventuell godkjenning *senest 4 uker* før turneringen skal avholdes. Søknaden må være begrunnet.
7. Før det kan søkes NBF om flytting av en allerede godkjent turnering, må arrangør få skriftlig klarsignal fra impliserte haller og implisert bowlingkrets.
8. Beslutning om arrangører av turneringer for WC-kvalifisering offentliggjøres innen utgangen av mai måned.

12.5

1. Det betales en arrangøravgift på kr 150,- til NBF for å stå i den landsomfattende terminlisten.
2. Avlysning av turnering må avklares med krets senest 1 -en- uke før arrangementet starter. Ved avlysning skal det betales dobbel arrangøravgift kr. 300,- til NBF.
3. Arrangører som ikke betaler arrangøravgift jfr § 12.1 eller § 12.2, turneringsavgift jfr § 12.4, eller eventuelle bøter, fratras retten til å arrangere nye turneringer inntil avgiften/boten er betalt.
4. Det betales en turneringsavgift på kr 20,- til NBF for hver start i alle turneringer godkjent av NBF, med unntak av spillere som stiller i egen juniorklasse. Denne avgiften innkalkuleres i startavgiften. Denne avgiften innkreves ikke i NBFs divisjonsspill, lokalt ligaspill, Bakers-turneringer, kretskamper og nasjonale eller internasjonale bykamper
5. Det forutsettes at 1/2-parten av dette beløpet, i tillegg til ordinære bevilgninger fra NBF, benyttes til tiltak som ellers ville blitt vanskelig å gjennomføre. Beløpet betales inn til NBFs ordinære konto og fordeles bokføringsmessig på 2 forskjellige poster. Dette for at man til enhver tid kan vite hvor mye som finnes, og hvor mye som kan benyttes.
  - **Post 1 - Topp bowling junior**
50 % benyttes som ekstra tilskudd i forbindelse med samlinger, gjerne som et samarbeid mellom aktivitetsansvarlige og kurs-/utviklingsansvarlige.
  - **Post 2 – Junior**
50 % benyttes til tiltak for "grasrota", f. eks. tilskudd til telefonliga, støtte til juniortrenere og oppsøkende virksomhet. Midlene benyttes i et samarbeid som nevnt i punktet foran.

§ 13

1. I NBF-godkjente konkurranser med klasseinndeling jfr § 23 og § 25.3, skal spillerne så langt råd er, trekkes sammen klassevis på samme baner.
2. I NBF-godkjente turneringer uten klasseinndeling, skal banefordelingen trekkes. I slike turneringer skal det fremgå av innbydelse/plakat hvilket handikapsystem og eventuelt bonussystem som vil bli benyttet. Forslag til handikap- og bonussystem finnes i NBFs håndbok.
3. I lagkonkurranser uten klasseinndeling kan spillere fra alle klasser benyttes på laget.
4. I lagkonkurranser med klasseinndeling kan spiller i lavere klasse benyttes på lag i høyere klasse. Individuelt konkurrerer imidlertid en slik spiller i den klasse der han hører hjemme i henhold til sin lisens.

5. Ved lagturneringer for nominerte lag, må spillerne tilhøre samme klubb og spille samtidig. Laget må nomineres før prøvespillet starter. Nominert reserve kan ved lagspill settes inn ved start av ny serie.
6. Ved lagturneringer med "booster-team", nasjonalt eller internasjonalt, kan spillere tilhøre forskjellig klubb. Denne type lagsammensetning må klart fremkomme i innbydelse og på plakat.
7. Lagleder må påføres spilleskjema/protokoll samtidig med nominering av lag, og er derfor underlagt samme bestemmelser som spillerne ute på banen. Et lag kan kun stille med 1 - en - lagleder i spilleområdet. Lagleder kan ikke gå opp på ansatsen under spillets gang.
8. Dersom en spiller på et lag som er kvalifisert til finalespill blir skadet, eller av annen grunn ikke kan spille, kan laget sette inn en reserve.
9. Klubber har rett til å sette inn ny spiller for nominert/-e spiller/-e som ikke har innfunnet seg til fastsatt starttid, men kun ved starten på en serie. Dette gjelder lagturneringer som ikke er utslagsturneringer. I utslagsturneringer kan ny spiller kun settes inn i innledende runde. Med utslagsturnering menes turnering hvor innledende rundes resultat er avgjørende for deltakelse i de videre runder; - f.eks. semifinale og finale. Som ny spiller kan ikke benyttes spiller/-e som allerede har deltatt i samme turnering. Innsatt spiller kan ikke byttes ut med den opprinnelige spiller dersom denne skulle innfinne seg etter at laget har startet ordinært spill.
10. Dersom det i innbydelsen til turneringen ikke er opplyst noe annet, skal spillerne starte to på hver bane.
11. Turneringsarrangør anbefales å sette inn "sparring" (erstatningsspiller) i tilfelle påmeldt spiller ikke innfinner seg til start. "Sparring" kan benyttes ved ulikt antall spillere i en pulje. Spillere som har spilt sparring kan ikke senere stille til første start i turneringen. Dersom "sparring" ikke settes inn, skal den uteblitte spillers partner starte alene på banen. Turneringslederen må passe på at vedkommende spiller i takt med spillerne på den nærmeste banen, d.v.s. ikke spiller serien så raskt at han/ hun får en hvilepause før neste serie starter.
12. I turneringer med europeisk spillestil, skal to påfølgende serier ikke spilles på samme bane.
13. For å kunne spille i en turnering, må man spille i arrangørens på forhånd oppsatte puljer. Spill på andre tidspunkter tillates ikke. Dog kan arrangøren, av hensyn til spillere som ellers ikke ville ha fått anledning til å delta i turneringen, sette opp ekstrapulje - eksempelvis hverdagspulje. Ekstrapulje skal kunngjøres på forhånd.
14. Banene skal vaskes og oljes før hver puljestart, med følgende unntak; I turneringer med 8 serier eller færre, skal banene *minst* behandles etter hver annen pulje, dersom det spilles mer enn 2 puljer samme dag.
15. Dersom en bane bryter sammen og ikke lar seg reparere innen rimelig tid under en konkurranse, kan spillet flyttes over til en annen bane. Dersom feilen oppstår etter førsteslaget i en rute, skal den kjeleoppstillingen som står igjen, settes opp på den nye banen og andreslaget tas der. Dersom det ikke finnes reservebane, kan spillet flyttes over til en bane som tidligere er benyttet eller vil bli brukt av de berørte spillere.

§ 14

1. Dersom en spiller blir forhindret i å møte til start til fastsatt tid, kan spilleren av arrangøren gis tillatelse til å starte i en senere pulje dersom ledig plass forefinnes, og turneringen ikke blir forsinket.
2. Det står spilleren fritt om han ved for sen ankomst til puljen ønsker å starte i turneringen f.o.m. den rute som skal påbegynnes når spilleren er klar til å starte. Denne retten bortfaller dersom reserve er satt inn, jfr § 14.5.

3. Dersom det oppstår tvil om hvilken rute det gjelder, skal turneringslederen bestemme dette. En slik for sent ankommet spiller får bare spille og godskrevet seg resultatet av det antall ruter og serier som gjenstår ved spillerens start i turneringen. Resultatet skal dog regnes ut fra det antall serier som turneringen besto av.
4. Påmelding til turnering er bindende dersom den ikke er trukket tilbake *før* påmeldingsfristens utløp. Spiller som ikke møter til den turnering han er påmeldt, skal betale den fastsatte startavgift til arrangøren. Klubbene er ansvarlige for sine medlemmer overfor arrangører av turneringer for at skyldig startavgift blir betalt. Ved innsetting av reserve betales startavgiften av denne.
5. Spillere skal være registrert i hallen eller ha gitt beskjed om forsinket ankomst til arrangør minimum 15 minutter før ordinær starttid. Arrangør kan fastsette tidligere oppmøte, men da må det fremgå av plakaten/ innbydelsen. Spillere som eventuelt står på venteliste, kan settes inn etter at forannevnte frist er gått ut.

§ 15

1. Dersom en spiller sier i fra *før start* at vedkommende ikke ønsker å spille finale dersom vedkommende kvalifiserer seg til sluttspill, vil vedkommende bli rangert best av de som ikke går videre og ny spiller går inn på sluttspillplass.
NB: Denne bestemmelsen gjelder spesifikt for Norge.
Denne bestemmelsen gjelder ikke for NM junior, senior og veteran, jfr Kap 4 § 7.2.
2. Spillerne er selv ansvarlige for å skaffe rede på eventuelt avansement til videre spill i turnering/ mesterskap/ arrangement, ved å kontakte turneringsleder eller arrangør.
3. Dersom en spiller som er kvalifisert til PP-finale ikke stiller opp, noteres kampene som walkover-kamper, og spilleren vil bli rangert sist av de som spiller PP. Ingen ny spiller settes inn, og den uteblitte spilleren får ingen premie dersom det var premie til alle i PP-finalen. Unntak fra denne bestemmelse kan kun gis jfr § 16.1.
4. Ved stegfinaler skal alle finalistene være registrert møtt i hallen, eller ha avtalt annet tidspunkt for ankomst til arrangør, før første kamp i finalespillet starter. Dersom en kvalifisert spiller ikke møter opp til fastsatt tid, vil spilleren bli rangert sist av finalistene. Ingen ny spiller settes inn, og den uteblitte spilleren får ingen premie dersom det var premie til alle i finalen.

§ 16

1. Dersom en spiller kan framvise legeattest med begrunnelse for hvorfor vedkommende ikke kan/kunne møte til start i PP- eller stegfinalespill, vil spilleren bli rangert som beskrevet i § 15. 3 og 4, men mottar eventuell premie knyttet til denne plasseringen.
2. Dersom en spiller bryter midt i spillet med turneringsleders godkjennelse på grunn av åpenbar sykdom eller skade, registreres oppnådd pinnefall på de fullførte serier og antall fullførte serier.
3. Dersom en spiller bryter midt i spillet uten gyldig grunn, registreres oppnådd pinnefall og turneringens/ kampens totale antall serier. Denne bestemmelsen gjelder ikke i forbindelse med gjenstart jfr § 10.5.
4. Dersom en spiller under lagspill må bryte på grunn av åpenbar sykdom eller skade midt i en serie, skal dette godkjennes av turneringsleder og/eller laglederne. Ved godkjent forfall, kan ny spiller settes inn umiddelbart. Pinnefallet i denne serien registreres for laget, men ikke for de to involverte spillerne. Ellers gjelder bestemmelsene i § 13.5.

§ 17

1. Bare turneringsleder og/eller puljeleder har rett til å irettesette spillere under en turnering.

2. Spillere som med vilje gjør overtramp, kaster kulen i rennen, forstyrrer eller forulemper omgivelsene eller på annen måte opptrer usportslig, provoserende eller ukorrekt under en kamp/turnering, *kan* av turneringsleder utvises og *må* da forlate konkurranseområdet umiddelbart. Eventuell reserve kan settes inn fra påfølgende serie. Den utviste spiller vil bli registrert med oppnådd score, men med turneringens/kampens totale antall serier. Innsatt reserve protokollføres med score og serier fra første spilte serie. Turneringslederen skal ved brudd på denne bestemmelsen sende rapport til spillerens klubb og kretsstyret. Ved grovere brudd på disse bestemmelsene, skal det også rapporteres til forbundsstyret/NBF.
3. Spillere som møter til start påvirket av alkohol eller andre rusmidler, skal av turneringslederen nektes å starte i turneringen. Turneringslederen skal ved brudd på denne bestemmelsen sende rapport til spillerens klubb og kretsstyret. Ved grovere brudd på disse bestemmelsene, skal det også rapporteres til forbundsstyret/NBF.
4. En spiller som under individuelt spill blir bortvist som følge av bestemmelsene i § 17.3 etter at spillingen har startet, skal utelukkes fra resten av turneringen. Som resultat registreres oppnådd pinnefall og turneringens/ kampens totale antall serier.
5. En spiller som i lagspill blir bortvist som følge av bestemmelsene i § 17.3 etter at spillingen har startet, kan ikke erstattes av reserve, og laget må fullføre kampen/turneringen med en spiller mindre. Hvis arrangementet består av flere kamper, kan reserve settes inn i neste kamp. Dette kan f.eks. være aktuelt ved kvalifiserings-spill. Den utviste spiller kan ikke settes inn igjen. Ved eventuelt manglende reserve strykes alle kamper laget har spilt, for å unngå urettferdighet overfor 3. part.

§ 18

Spillere som er klare til å gå opp på ansatsen for å slå sitt slag, skal ha følgende rettigheter og krav:

1. De kan forlange "fri bane" overfor spiller som er på vei opp til ansatsen på nærmeste bane til venstre.
2. De skal vike overfor spiller som er på vei opp på ansatsen eller gjør seg klar til å slå sitt slag på nærmeste bane til høyre.
3. Spillere skal være klare til å slå sine slag i det øyeblikk det er deres tur, og de skal ikke forsinke sitt tilløp eller slag såfremt nærmestliggende bane på begge sider er klare.
4. Dersom en spiller ikke følger denne reglen, kan det bli definert som "slow-bowling". Det vil kunne medføre en advarsel fra turneringsleder med et hvitt kort ved førstetilfelle og et gult kort ved annet tilfelle. Ingen annen straff gis i disse to tilfeller. Ved tredje gangs advarsel for "slow-bowling" og ytterligere tilfeller i en og samme turnering (kvalifisering, semifinale og finale regnes som separate turneringer), skal spilleren bli vist det røde kortet og dessuten straffes med null poeng i vedkommende spillerute.
5. En bowlingserie skal være ferdigspilt innen det tidsrom som anses normalt for vanlig spill, dersom ikke forsinkelsen skyldes baneklukk eller andre utenforliggende årsaker. Dersom dette ikke overholdes, skal spilleren eller spillerne først gis en advarsel. Dersom advarselen ikke har den tilsiktede virkning, kan den/de det angår, utelukkes fra resten av turneringen. I så fall registreres oppnådd pinnefall og turneringens/ kampens totale antall serier.

§ 19

1. Røyking og snusing er forbudt for alle som befinner seg innenfor konkurranseområdet, jfr § 4.2.
2. Tilsvarende gjelder forbud for spising, med unntak av frukt, grønnsaker, sjokolade og eventuelt drikke. Unntak for diabetikere.
3. Det er ikke tillatt å benytte talkum, pudder eller liknende på sko eller ansats. Det er heller ikke tillatt å benytte sko med myke såler eller hæler som smitter av på ansatsen.

4. Kun funksjonærer og de som står oppført på spilleskjema som spillere eller lagleder, gis tillatelse til å oppholde seg i konkurranseområdet. De er derved også underlagt gjeldende regelverk med hensyn til røyking, spising, bruk av talkum etc fra første til siste slag i en kamp eller pulje.
5. Skjer en overtredelse i h.h.t. pkt 1 - 4 under individuelt spill, skal spilleren utelukkes fra resten av turneringen. Som resultat registreres oppnådd pinnefall og turneringens/ kampens totale antall serier.
6. Ved overtredelse under lagspill, mister spilleren score for den aktuelle serien, men opprinnelig antall serier blir stående. Laget mister eventuelt poeng for serien.
7. Dersom det på grunn av baneklukk, venting for spill på ny bane eller ved andre årsaker oppstår en pause av noen varighet for en eller flere spillere, kan de det angår gis tillatelse til å trekke seg tilbake til publikumsseksjonen. Tillatelse må *først* innhentes hos turneringsleder, i motsatt fall gjelder pkt. 1-4.
8. Skrivere skal befinne seg i konkurranseområdet slik at de kan se kjegleoppsettet.

§ 20

Arrangører av turneringer i bowling pålegges følgende:

1. Følge den oppsatte terminliste for sesongen, jfr. §§ 12.3 og 12.4.4.
2. Utlyse turneringen i henhold til § 12.4.1-3.
3. Oppnevne turneringsleder. Både turneringsleder og puljeledere må ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.
4. Å sette opp start-/puljelister for samtlige spillere straks etter påmeldingsfristens utløp, jfr §§ 13.1, 13.2, 13.10, 13.13 m.m.
5. Å sjekke alle deltakers lisenskort for kontroll av gyldighet og nummer. Påse at spillernes lisensnummer blir påført alle spilleskjemaer og resultatlister. Hvis spilleren ikke kan fremvise sitt lisenskort, ilegges en avgift på kr 10,- til arrangøren.
6. Påse at premiene er i samsvar med Norges Bowlingforbunds "Premiebestemmelser".
7. Påse at resultatliste blir sendt NBF, deltakende klubber og deres respektive kretser innen 3 dager etter avsluttet turnering. Klubber som ikke overholder denne tidsfristen, vil av Norges Bowlingforbund bli ilagt en straffeavgift på kr 250,-.
8. I de turneringer hvor norske rekorder kan settes, må prosedyren i Kap 5 – Statutter for norske rekorder følges.
9. Resultater fra alle godkjente arrangement skal føres på NBFs standard resultatlister, eller på lister ved bruk av data hvor følgende opplysninger skal framgå (fortrinnsvis i denne rekkefølge):
  - plassering
  - spillers lisens
  - antall serier
  - pinnefall
  - handikap
  - total score
  - spillers navn
  - spillers klubb

10. Ved alle turneringer plikter arrangør å sende inn rapport sammen med resultatene om det enkelte arrangement. Dette gjøres på standardskjema fra NBF. Se for øvrig § 12.5.1-3.
11. Arrangør av følgende turneringer/mesterskap er pålagt å opprette jury:
  - a. Nasjonale mesterskap
  - b. WTBA-turneringer jfr § 12.1.1. og ETBF-turneringer jfr 12.1.2.
12. Det står arrangør fritt å benytte jury i andre arrangementer enn de som er nevnt over. I de arrangementer hvor det benyttes jury, gjelder bestemmelsene i lovens Kap 8.

§ 21

Turneringsledere pålegges å:

1. Påse at NBFs Konkurransbestemmelser overholdes, samt rapportere alle ureglementerte hendelser som har medført straff/sanksjoner, eller som kan medføre videre sanksjoner, til klubb, kretsstyre eller forbundsstyret/NBF jfr §§ 17.2 eller/og 17.3.
2. Påse at den automatiske overtrampskontrollen anvendes.
3. Påse at puljeleder er til stede i konkurranseområdet under hele puljen.
4. Påse at alle deltakere i godkjente arrangement får prøvespill før start:

1 – 2 spillere pr bane	5 minutter prøvespill
3 – 4 spillere pr bane	10 minutter prøvespill
5 spillere eller mer pr bane	15 minutter prøvespill

§ 22

Protokollførere pålegges å:

1. Føre skjemaene i samsvar med Norges Bowlingforbunds bestemmelser.
2. Påse at den enkelte spiller undertegner sitt eget skjema og leverer det til turneringsleder.
3. Spilleren har ansvaret for å kontrollere sitt eget spilleskjema, og må underrette turneringsarrangøren om eventuelle feil. Dette må gjøres innen 60 minutter etter avsluttet spill, jfr Kap 10 Protest og appellreglementet § 2.1.
4. Turneringsansvarlig kan, inntil resultatlisten er sendt Forbundskontoret jfr § 20.7, rette åpenbare feil dersom det kan kontrolleres mot scoreskjema/datautskrift.

§ 23

1. Spillere tilhørende NBF gjennom en av NBFs tilsluttede klubber eller lag, og som søker spillerlisens i NBF, inndeles i forhold til alder i følgende klasser for den aktuelle sesongen:
  - **U12** - spillere under 12 år. Den dagen de fyller/har fylt 12 år, rykker de opp til klasse junior.
  - **Junior** - spillere som har fylt 12 år, og som ikke har fylt/fyller 18 år før 1. september, jfr § 25.1.
  - **U23** - spillere som ved sesongstart 1. juni er i alderen 18 - 22 år, eller som fyller 18 år i perioden 1. juni til 31. august.
  - **Senior** - spillere som ved sesongstart 1. juni er i alderen 23 - 61 år
  - **Pensjonist** - spillere som ved sesongstart 1. juni har fylt 62 år.
2. Klasse **Veteran** er en egen betegnelse som brukes i enkelte konkurransesammenhenger, som f.eks. NM veteran og veteranliga. Kravet for å kunne delta i spill for veteraner, er at vedkommende når arrangementet finner sted:
  - har gyldig spillerlisens i NBF jfr § 3.1.
  - tilfredsstiller kravet om fylte 45 år for damer og 50 år for herrer når det gjelder veteranligaen, og fylte 50 år for begge kjønn når det gjelder NM-veteran.

3. I klassene junior, U23, senior og pensjonist jfr § 23.1, deles spillerne videre inn i forhold til spillestyrke, i klassene A, B, C eller D for både jenter/damer og gutter/herrer. Denne klasseinndelingen er basert på NBF-snitt pr 1. juni.
4. Inndelingen av jenter og damer, skjer etter følgende grenser:
  - Klasse A - fra og med 185 og mer i snitt
  - Klasse B - fra og med 170 opp til 185 i snitt
  - Klasse C - fra og med 150 opp til 170 i snitt
  - Klasse D - under 150 i snitt
5. Inndelingen av gutter og herrer, skjer etter følgende grenser:
  - Klasse A - fra og med 195 og mer i snitt
  - Klasse B - fra og med 180 opp til 195 i snitt
  - Klasse C - fra og med 160 opp til 180 i snitt
  - Klasse D - under 160 i snitt
6. I turneringer der damer og herrer spiller i samme klasse, skal damespillerne gis + 8 pinner pr serie i handikap. Dette kommer i tillegg til evt andre handikappoeng, med faller bort dersom man benytter %-handikap. Dette skal fremgå av plakaten/innbydelsen jfr § 12.4.2.e.

§ 24

1. Alle turneringer som har egen juniorklasse, skal også ha en egen klasse **U12** for utøvere under 12 år jfr § 23.1, der NIFs Bestemmelser om barneidrett skal følges.
2. I Barneidrettsbestemmelsen ligger en del begrensninger i hva utøvere under 12 år kan delta på. Konkurransen-aktiviteten i de forskjellige aldersgrupper kan beskrives på følgende måte:
  - a. For barn inntil de fyller 7 år, bør det ikke arrangeres konkurranser utover det som er naturlig innen gruppeaktiviteten/treningen.
  - b. Det året man fyller 8, 9 eller 10 år kan man delta i konkurranser i bomiljøet/lokalmiljøet. Etter konferanse om definisjonen av dette med NIF, er det enighet om at dette kan tolkes som innen bowlingkretsen.
  - c. Det året man fyller 11 eller 12 år kan man delta i konkurranser innen et begrenset geografisk område innen landets grenser. Det kan defineres som Østlandet, Vestlandet, Sørlandet osv. Det bør ikke arrangeres kretsmesterskap for denne aldersgruppen. Videre er det anledning for en utøver i denne gruppen å delta i én landsomfattende konkurranse pr. år. Dette kan være en turnering med juniorklasse og klasse for U12 slik det ble vedtatt på Forbundstinget. NB: NM junior regnes *ikke* som en slik turnering. Der *må* man være fylt 12 år for å kunne delta.
3. I klasse U12 skal det ikke benyttes resultatlistor, tabeller, snitt eller annen form for rangering.
4. Dersom det er premiering i klassen U12, skal alle premieres likt.
5. Barn under 12 år som melder overgang til en annen klubb, kan delta for ny klubb straks overgangen er registrert.

§ 25

1. For å kunne spille i juniorklasse, må vedkommende spiller være fylt 12 år på det aktuelle tidspunktet, men ikke fylle 18 år før 1. september den sesongen arrangementet finner sted.
2. Juniorspillere jenter og gutter deles inn i spilleklasser A – D på samme vis som senior damer og herrer, jfr § 23.3-5.
3. I turneringer med egen juniorklasse benyttes følgende klasseinndeling for jenter og gutter:
  - Klasse 1 - fra og med 180 og mer i snitt
  - Klasse 2 - fra og med 170 opp til 180 i snitt

- Klasse 3 - fra og med 150 opp til 170 i snitt
  - Klasse 4 - fra og med 130 opp til 150 i snitt
  - Klasse 5 - under 130 i snitt
4. Denne klassefastsettelsen baseres på følgende:
    - a. Fra sesongstart og frem til årsskiftet legges snittet pr 1. juni til grunn.
    - b. Etter nyttår og ut sesongen benyttes, så snart den er tilgjengelig, NBFs offisielle snittliste pr 31.12.
  5. I juniorklassen/-e skal man benytte handikap 0-5-10-15-20 etter klasseinndelingen i § 25.3. Bruk av annen handikapberegning er ikke tillatt. Denne bestemmelsen gjelder ikke NM junior.
  6. Spillere som tilfredsstillter kravene i konkurransebestemmelsene for å delta i juniorklasse, kan dersom det er egne klasser for junior og senior i samme turnering, delta i begge klasser ved å spille 2 starter. Spilleren må betale startavgift for hver start. Dersom spilleren kvalifiserer seg til finalespill i begge klasser, spilles finale i seniorklasse.
  7. Dersom det i en turnering er sammenslått junior/seniorklasse med handikap, og det ikke er en turnering med gjenstart, kan en juniorspiller kun ha 1 start.

§ 26

1. Ved første gangs lisensiering får norske spillere, og utenlandske spillere i h.h.t. § 3.1.2 med unntak av de som omfattes av §§ 26.2 og 26.3, lisens i klasse D, som er laveste klasse.
2. Utenlandske spillere som søker norsk lisens, og har spilt tidligere, får lisens i den klasse som tilsvarer forrige sesongs snitt for vedkommende. Hvis offisiell snittliste ikke kan fremskaffes, blir vedkommende spiller plassert i høyeste klasse.
3. Bedriftsspillere som søker lisens, får kassetildeling etter forrige sesongs snitt som bedriftsspiller.
4. Etter sesongens slutt 31. mai, blir alle spilleres snitt fastsatt av NBF. Det som ligger til grunn for dette snittet, er oppnådde resultater i løpet av hele sesongen fra mesterskap, turneringer, divisjonsspill og lokalt ligaspill godkjent av NBF, samt innmeldt utenlandsspill jfr § 26.10. Ut fra dette snittet blir spilleren plassert i lisensklasse i påfølgende sesong i henhold til tabellene i §§ 23.4 og 23.5. Dette snittet legges også til grunn for egen klasseinndeling av juniorer jfr § 25.3, inntil ny snittliste foreligger jfr § 25.4.
5. Spillere som ikke har registrert aktivt spill, og som gjeninntreter etter en eller to sesongers avbrekk, gis snitt og klasse basert på siste aktive sesongs resultater.
6. A- og B-spillere som ikke er registrert med aktivt spill de siste 3 sesonger, rykker ned i klasse C. Øvrige spillere beholder sin sist registrerte klasse.
7. Utenlandske spillere som starter i norske turneringer jfr § 3.1, starter i den klasse snittet for vedkommende spiller tilsier, eventuelt den klasse vedkommende har i sitt hjemland.
8. Spillere som ikke kan dokumentere sitt snitt eller klasse, starter i høyeste klasse.
9. Dersom en spiller er suspendert av sitt hjemlands forbund, kan vedkommende heller ikke bli lisensiert i Norge.
10. Spill i alle utenlandske turneringer som står i NBFs terminliste, blir automatisk registrert. De som ønsker å få registrert spill ved deltakelse i andre utenlandske turneringer som er godkjent av det landets forbund/ETBF/ WTBA, kan gjøre dette ved å melde fra til Forbundskontoret på forhånd og før utreise fra Norge. Dette skal skje på eget standardskjema som fås ved henvendelse til klubb/hall eller Forbundskontoret. Det må spesifiseres på skjemaet hvilke turneringer det gjelder.

Kopier av spilleskjema eller resultatliste skal sendes Forbundskontoret innen 5 dager etter sist anmeldte turneringsstart.

Det vil verken bli registret score eller antall serier hvis resultatene ikke er innsendt innen tidsfristen.

Representasjonsspill - kretslag/bylag/landslag - registreres på vanlig måte.

Unnlater man å sende inn resultater fra innmeldte spilte turneringer, vil det medføre forføyninger jfr § 20.7, eventuelt Kap 1 NBFs lov § 8 og Kap 11 i NIFs Straffebestemmelser.

11. I godkjente turneringer hvor det er satt opp klasse både for aktive og bedriftsspillere, skal spiller/-e som har kvalifisert seg til finale i begge klasser spille finale i aktiv klasse.
12. Spillere som har fylt 40 år kan spille både aktivt og bedrift.

§ 27 - Retningslinjer for Peterson Poeng - PP-spill

1. I PP-spill (Peterson Poeng), møtes alle de kvalifiserte spillerne/lagene hverandre en og en, over en eller flere serier.
2. Ingen spiller 2 påfølgende serier med start på samme banepar, med unntak av de tilfeller hvor det er bare 4 spillere/lag.
3. Der det er praktisk mulig, bør spillere/lag fra samme klubb spille mot hverandre i første halvdel av PP-spillet
4. Eksempel på poengberegning (andre systemer kan benyttes):
  - 20 matchpoeng for seier
  - 10 matchpoeng for uavgjort
  - 0 matchpoeng for tap
  - 5 bonuspoeng for serie lik eller over 200
  - 10 bonuspoeng for serie lik eller over 250
5. Ved likt total score i PP-finalen, skal rangeringen avgjøres av forutsetninger som nevnt nedenfor i oppsatt rekkefølge. Høyest rangeres den som:
  - a) har høyeste pinnefall uten handikap og/eller bonus.
  - b) har høyeste pinnefall i innbyrdes oppgjør.
  - c) har oppnådd flest strike, inklusive de to ekstrslag i rute 10.
  - d) har oppnådd flest spare, inklusive ekstrslag i rute 10.
  - e) har minst differanse mellom høyeste og laveste serie.
  - f) har høyeste serie.

§ 28 - Retningslinjer for stegfinale

1. Til stegfinale går de 3-6 beste i de aktuelle klasser.
2. Det første steget avvikles mellom de to lavest rangerte. Vinneren går videre og møter neste på steget osv. fram til siste steg. På hvert steg spilles en serie.
3. Det siste steget kan avgjøres på flere måter, og det må fremgå av innbydelsen hvilken form for steg man vil benytte. Dersom ikke annet er opplyst, benyttes pkt a).
  - a. Det spilles to serier og det samlede pinnefallet av disse to seriene teller.
  - b. Dersom den som leder etter kvalifiseringen taper den første serien, kan det spilles en serie til. Man kan velge om denne serien avgjør resultatet, eller om det sammenlagte pinnefallet av de to seriene skal telle.

4. I alle steg frem til det siste, starter den høyest rangerte spiller med en rute på venstre bane. Den andre spilleren spiller så en rute på høyre bane, og deretter en rute på venstre bane.
5. Dersom det spilles to serier i siste steg, kan den som leder etter første serie velge hvem som skal spille først i siste serie. Første rute skal spilles på venstre bane.
6. Ved likhet spilles rute 9 og 10 om igjen, inntil det blir en avgjørelse.

§ 29 - Retningslinjer for Bakers system:

1. Bakers system kan benyttes ved cup-, PP-, eller vanlig seriespill.
2. Det kan spilles med fra 3 til 5 spillere.
  - a. Med 3 spillere spiller nr. 1 rute 1-4-7-10,11 og 12, nr. 2 rute 2-5-8. og nr. 3 rute 3-6-9.
  - b. Med 4 spillere spiller nr. 1 rute 1-5-9, nr. 2 rute 2-6-10,11 og 12, nr. 3 rute 3-7, og nr. 4 rute 4 og 8.
  - c. Med 5 spillere spiller nr. 1 rute 1-6, nr. 2 rute 2-7, nr. 3 rute 3-8, nr. 4 rute 4-9 og nr. 5 rute 5 og 10,11 og 12.

3. 3-mannslag

Med 3-mannslag vil det være ideelt å spille bolker à 3 serier, for dersom man lar spillerekkefølgen være uendret i alle seriene, får alle spillerne spille sisterute, siden spiller nr. 1 starter i første serie, spiller nr. 2 i andre serie og spiller nr. 3 i tredje serie.

Lagene skifter bane etter hver serie (europeisk). Ved cup eller PP spilles alle bolker på samme banepar.

4. 5-mannslag

Med 5-mannslag kan man spille hvilket antall serier som helst. Med vanlig seriespill spilles europeisk, d.v.s. lagene bytter bane etter hver serie. Det mest ideelle ved cup eller PP er kamper à 2 eller 4 serier med bytte etter hver serie, og hele kampen spilles på samme banepar.

5. Eksempel på poengberegning (andre systemer kan benyttes)

Ved 2 serier får man 1 poeng pr. serie for seier og 1 poeng for totalen, i alt 3 poeng.

Ved 3 serier for man 1 poeng for seier pr. serie og 1 poeng for totalen, i alt 4 poeng. Ved likhet i pinnefall blir det deling av poeng, og $\frac{1}{2}$ poeng på hver.

Ved 4 serier kan man ut fra det ovenstående få 5 poeng.

Ved cup kan man gjøre som i stegfinale - at lagene spiller om igjen 9. og 10. rute med de samme spillerne som spilte opprinnelig, til det blir en avgjørelse, jfr § 28.6.

KAPITTEL 3 - REGLER FOR DIVISJONSSPILL

§ 1

1. Forbundsstyret står som øverste administrative og økonomiske leder av alt divisjonsspill på landsplan.
2. Startavgiften i divisjonsspillet fastsettes av forbundsstyret. Den går til dekning av premier, refusjon i reisefordelingen ved kvalifiseringsspillet, serieavgift i kvalifiseringsspillet, resultatservice og administrasjonsutgifter.

§ 2

1. NBFs valgte seriekomiteé består av 3 tingvalgte medlemmer, dvs. 1 leder og 2 medlemmer.
2. Seriekomiteen står som praktisk leder av alt divisjonsspill.
3. Seriekomiteen setter opp forslag til avdelinger, og kampoppsettet. Ved oppsett av laveste divisjon kan komiteen innhente lokal hjelp.
4. Seriekomiteen behandler alle saker, som protester etc, i forbindelse med seriespillet. Fortolkning av eventuelle uklare regler i seriespillet foretas av NBFs Lovkomité, før Seriekomiteen eventuelt oversender det til forbundsstyret sammen med sin innstilling i saken.
5. Protester og appeller behandles i hht Kap 10 Protest- og appellreglement.

§ 3

1. NBFs seriesystem består av
  - a. Elitedivisjon (UMBRO-liga) damer
  - b. 1. divisjon for damer
  - c. Elitedivisjon (UMBRO-liga) herrer
  - d. 1. divisjon for herrer
  - e. 2. divisjon herrer
  - f. 3. divisjon herrer

I tillegg organiserer NBF:

  - g. juniorliga for kretslag
  - h. veteranliga for kretslag
2. Hvis en klubb har to lag i samme avdeling i 1. eller 2. divisjon, må disse møtes i første kamp ved seriestart og første kamp etter halvspilt serie.
3. En klubb som rykker ned en divisjon, kan ikke gå opp med et annet lag til samme divisjon påfølgende sesong, unntatt til:
  - 1. divisjon herrer dersom klubben ikke har lag i Elitedivisjon (UMBRO-liga) og kun har ett lag i 1.divisjon fra før.
  - 2.divisjon herrer dersom klubben har kun et lag i 2.divisjon fra før.
4. Damer som deltar i spill i 2. og 3. divisjon herrer skjer uavhengig av deres eventuelle deltagelse i dameserien.

§ 4

1. Innbydelse til påmelding av lag til seriespill sendes ut umiddelbart etter avsluttet kvalifiseringsspill.
2. All påmelding av lag skal skje skriftlig på fastsatt skjema. Ved påmelding av et lag må det oppgis hvem som er kontaktperson for laget, med adresse, telefon/mobil og eventuell e-postadresse.

3. Påmeldingen er å anse som **ugyldig** inntil påmeldingsavgiften er registrert mottatt. Denne avgiften fastsettes av forbundsstyret. De lagene som ikke er registrert med innbetaling ved fristens utløp, skal gis en skriftlig påminnelse til oppgitt kontaktperson, der det opplyses om konsekvensen av manglende innbetaling, som er strykning fra divisjonsoppsettet.
4. Påmelding av lag i UMBRO-ligaen damer og herrer, 1.divisjon herrer og 2. divisjon herrer, samt innbetaling av påmeldingsavgift, må skje innen oppgitt frist fastsatt av seriekomiteen. Eventuell trekking av lag fra disse divisjonene må skje innen samme tidsfrist.
5. Påmelding til 1. divisjon damer og 3. divisjon herrer, samt fristen for innbetaling av påmeldingsavgift for lag i disse divisjonene, er 15. juni.
6. Ved påmelding av lag må også klubbens hjemmehall oppgis. Hallen må være med i godkjenningsordningen til NBFs tekniske komité for at påmeldingen skal være gyldig.
7. Påmeldingsavgiften til divisjonsspillet vil ikke bli refundert dersom et lag trekker seg. Dersom et lag trekker seg etter 1. august, men før seriestart, ilegges en bot på kr 2.500,-.
8. Dersom en klubb trekker sitt lag etter at serien er igangsatt, vil klubben bli ilagt en bot på inntil kr 15.000,-.

§ 5

1. Det er reisefordeling i 2.div. herrer. Forbundsstyret gis fullmakt til å fastsette størrelsen på egenandelen, som skal være innbetalt innen 15. august. De lagene som ikke har registrert innbetaling ved fristens utløp, skal gis en skriftlig påminnelse til oppgitt kontaktperson, der det opplyses om konsekvensene av manglende innbetaling. Dersom egenandelen ikke er betalt før en kamp spilles, får laget 0 poeng og 0 i pinnefall.

§ 6

1. Kontaktpersonene er gjensidig ansvarlige for å ta kontakt med hverandre senest 1 uke før kampen skal spilles. Skriftlig kontakt er å foretrekke framfor kun telefonkontakt.
2. Kontaktpersonen står som ansvarlig leder av lagets hjemmekamper.
3. Kontaktpersonen er ansvarlig for at resultatet av en kamp blir registrert på NBFs nettsider snarest etter at en kamp er ferdigspilt, og for at samleskjema blir sendt til NBFs kontor på fax eller pr. brev **innen 24 timer** etter kampslutt.

§ 7

1. Alle kamper i UMBRO-ligaen for damer og herrer skal terminfestes med klokkeslett for avviklingen. Dette skal sendes ut sammen med serieoppsettet før sesongstart. Det er ikke tillatt å endre tidspunktet for avvikling av disse kampene, dog kan lagene endre selve klokkeslettet. Dette må meddeles forbundskontoret i forkant, minimum 48 timer før kampstart. Ved ønske om endring av spilledag *skal* det søkes om godkjenning fra Seriekomiteen. Det er ikke mulig å endre tidspunkt for kampene i siste serieomgang.
2. For å få *utsatt* terminfestede kamper i alle divisjoner unntatt UMBRO-ligaen, må seriekomiteen kontaktes minst 1 -én- uke før kampen skulle vært spilt. Kampen skal spilles så snart det er praktisk mulig etter konferanse med motstander. Før utsettelse kan finne sted må ny kampdato foreligge, samt motstanders skriftlige bekreftelse på endringen. Seriekomiteen bestemmer om kampen kan utsettes. Ved sykdom for flere enn en spiller på laget, kan seriekomiteen godkjenne utsettelse av kampen mot at laget kan framlegge legeerklæring.
3. For å få *fremskyndet* terminfestede kamper i alle divisjoner unntatt UMBRO-ligaen, må begge lagene først bli enige om ny kampdato. Deretter må endringen varsles Seriekomiteen minst én uke før kampen spilles.

4. Siste serieomgang skal avvikles over en helg, og alle klubber skal hvis praktisk mulig, spille minst en kamp denne serieomgangen. Ingen ukekamper bør tillates siste omgang.

§ 8

1. Inntreffer forhold som kan få innvirkning på kampavviklingen senere enn 1 -én- uke før kampstart, kontaktes seriekomiteen snarest for en umiddelbar behandling av saken. Slike forhold kan for eksempel være ulykker, sykdom e.l.
2. Forsinkelser som skyldes offentlig transportmiddel som fly, tog, rutebuss, ferje eller lignende, eller at det skjer et uhell som kan bevitnes, gir grunnlag for utsettelse av kampen. Motstander må varsles så snart det er mulig.
3. Dersom et lag ikke har gitt beskjed om forsinkelse, starter det fremmøtte lag kampen til fastsatt tid.
4. Dersom en klubb unnlater å møte til avtalt terminfestet kamp uten gyldig grunn, skal klubben ilegges en bot på inntil kr 15.000,-.
5. Hvis et lag møter med færre enn henholdsvis 3 damespillere eller 4 herrespillere, anses laget for ikke møtt og motstander vinner kampen 4 - 0. Motstander må spille kampen for å få resultatet godkjent.
6. Hvis et lag møter med færre enn 3 dame- eller 4 herrespillere mer enn 1 serieomgang, utelukkes laget fra serien. Samtidig rykker laget ned en divisjon hvis det spiller i Elitedivisjonen (UMBRO-ligaen), 1. eller 2. divisjon.

§ 9

1. NBFs divisjonsspill er godkjent, og følger derved NBFs Konkurransbestemmelser.
2. Det spilles dobbelt serie med hjemme- og bortekamper. Seriekomiteen kan gi dispensasjon fra dette kravet i 1. divisjon damer og 3. divisjon herrer ut fra økonomiske, geografiske, eller andre spesielle hensyn jfr § 8.1 og 2.
3. Bortelag som ønsker kamp i ordinært seriespill spilt som telefonliga, må søke om tillatelse til dette 1 - én - måned før kampen skal spilles. Dersom kampen spilles som telefonliga, skal begge lag spille på samme tidspunkt. Hjemmelaget ringer ved start og etter hver serie for å utveksle resultat og poeng som føres på spilleskjemaet. Ved endt kamp er begge lag ansvarlige for å sende samleskjema til NBF.
4. Hjemmelaget betaler den samlede spilleavgift til hallen, inkludert 10 minutters prøvespill for damelag og 15 minutters prøvespill for herrelag. Gjelder ikke ved telefonkamp.
5. Etter at baneparet er preparert for seriekamp, skal ingen av lagene forta noen form for treningsspill på baneparet før godkjent prøvespill begynner.
6. Et lag kan ikke spille to påfølgende kamper på samme banepar uten preparering mellom kampene.
7. Spilleformen i seriespillet er amerikansk spillestil.
  - a. For damer spilles kampen over 4 x 3 serier.
  - b. For herrer spilles kampen over 5 x 3 serier.
8. Det spilles om 4 poeng i hver kamp. Vunnet serie gir 1 poeng, og høyeste samlede totale pinnefall i kampen gir 1 poeng. Ved likt pinnefall deles poenget.
9. Er det overhead eller data i hallen, skal denne benyttes ved alt seriespill administrert av NBF.

10. Det skal kun benyttes NBFs godkjente scoreark og samleskjema i NBFs divisjonsspill. Lagene fører score for eget lag. Kun deltagende spillere, reserven eller nominert lagleder kan føre scoreskjema.
11. Datautskrift godkjennes som vedlegg til samleskjema.
12. Samleskjema som er signert av begge lagledere, er en bekreftelse fra disse på at de individuelle serier for den enkelte spiller på laget er korrekte. Enkeltseriene kan ikke endres. 60-minuttersregelen med hensyn til protestfrist, jfr Kap 10 Protest og appellreglement § 2.1, gjelder kun enkeltseriene.

§ 10

1. Hvert damelag kan benytte 5 spillere pr kamp, og hvert herrelag 6 spillere pr kamp. En spiller kan kun skiftes ut etter endt serie. Klubben skal nominere sitt lags spillere før kampen starter. Nominert reserve og lagleder er underlagt samme bestemmelser som spillerne i hht Kap 2 § 19.4.
2. Stiller en klubb lag i flere divisjoner, må spillere som deltar på klubbens første kamp i høyere divisjon, ikke tidligere i samme sesong ha deltatt på lag i lavere divisjon.
3. En spiller kan ikke delta på mer enn ett lag i samme serieomgang. Utsatt kamp fristilles dersom den ikke spilles før neste serieomgang. Brudd på dette medfører tap av eventuelle poeng for det laget som har benyttet ureglementert(e) spiller(e), samt tap av score for den/de som har spilt ulovlig
4. Oppdages det bruk av ureglementert(e) spiller(e), skal forbundskontoret forfølge dette innen 1 uke etter mottak av skjema
5. En spiller kan representere kun 2 klubber i divisjonsspillet i løpet av sesongen.

§ 11

1. Lagene i Elitedivisjonen (UMBRO-ligaen) for damer og herrer *skal* legge ut resultatene ved å benytte den selvbetjente resultatservicen på nettsidene straks kampen er ferdig, og skal innen samme dag sende inn samleskjema på e-post eller telefaks, slik at NBF kan kontrollere og godkjenne resultatene på nettet.
2. Lagene i de øvrige divisjonene oppfordres også til å legge inn resultatene på nettsidene når kampene er ferdige. Samleskjema fra disse kampene skal være innsendt på e-post eller telefaks innen 24 timer etter kampslutt. Hvis ikke denne frist overholdes, ilegges klubben en bot på kr 250,00.
3. Når man legger inn resultat på nettsidene, kan man enten velge å registrere bare totalt pinnefall og poeng (svart skrift), eller man kan i tillegg registrere pinnefallet for hver enkelt spiller på lagene (rød skrift). Serieresultat som registreres av de enkelte lagenes kontaktpersoner, lagledere e.l., er å anse som uoffisielle. Først når registreringene er kontrollert mot innesendte samleskjema, og eventuelle korrigeringer er gjort, er resultatene å betrakte som offisielle (blå skrift).

§ 12

1. Vinnere av Elitedivisjonen (UMBRO-ligaen) for damer og herrer, får tittelen *Seriemester*.
2. Ved poenglikhet for lag på tabellen, skal rangeringen avgjøres av forutsetninger som nevnt nedenfor i oppsatt rekkefølge. Høyest rangeres den spiller eller det lag som har:
  - a. flest poeng i interne kamper.
  - b. høyeste pinnefall i interne oppgjør.
  - c. flest poeng på bortekampen(e) i det/de interne oppgjør(ene).Dersom lagene fortsatt ikke kan skilles, skal lagene ha eventuell medalje av samme valør. Dersom det gjelder opprykk eller nedrykk, teller det totale pinnefallet.

3. I Elitedivisjonen (UMBRO-ligaen) for damer og herrer premierer NBF de 3 beste lagene, samt spillerne på laget, og de 3 beste spillerne etter snittlisten. For å bli premiert individuelt, må en spiller ha spilt minst halvparten av seriene. Ved snittlighet premieres den med flest spilte serier i divisjonen. Premieringen foretas under NM singel og dobbel.
4. I de øvrige divisjonene deler NBF ut lagpokal til avdelingsvinnerne, og premierer spillerne på de tre beste lagene i hver avdeling. For å bli premiert må vedkommende ha spilt minst halvparten av seriene.

§ 13

1. Kvalifiseringsspillet regnes som en egen, ny turnering, og skal avvikles etter retningslinjer gitt av forbundsstyret. Regler og bestemmelser vedrørende dette skal meddeles klubbene før første serieomgang.
2. Teknisk leder for kvalifiseringsspillet er NBFs seriekomité i samarbeid med involvert krets.
3. Bortsett fra en egenandel som fastsettes av Forbundsstyret, er klubbenes reise- og spilleutgifter i forbindelse med kvalifiseringsspill innkalkulert i startavgiften for divisjonsspillet.
4. Lag kvalifisert til å spille om retten til opprykk i høyere divisjon, må varsle Forbundskontoret innen en uke etter siste serieomgang dersom de ikke har til hensikt å delta i høyere divisjonsspill.
5. Dersom et lag fra 1. eller 2. divisjon herrer ikke er opprykksberettiget i henhold til §§ 16.2, 16.3, 17.2 eller 17.3, eller er opprykksberettiget men trekker seg fra opprykk/ kvalifisering, beholder beste nedrykkslag i nivået over sin plass, beregnet ut fra poengkoeffisient, d.v.s. antall poeng pr. kamp.
6. Dersom et lag fra 3. divisjon ikke er opprykksberettiget i henhold til § 18.2, eller er opprykksberettiget men trekker seg fra opprykk/ kvalifisering, går opprykksplassen til nr. 2 i samme avdeling. Dersom dette laget heller ikke er opprykksberettiget eller trekker seg, går plassen til det laget i 3. divisjonen som har høyeste poengkoeffisient, d.v.s. antall poeng pr. kamp. Ved lik poengkoeffisient avgjør lagsnittet.
7. Til hver kamp kan hvert lag nominere det antall spillere som kan delta, pluss en reserve. Denne nominasjonen skal være gjort kjent for arrangør ved pulje- og/eller turneringsleder 1 time før første kamps avvikling.
8. Hvis en klubb er kvalifisert til kvalifiseringsspill i mer enn en avdeling, skal nominert spiller delta på det lag vedkommende har spilt flest kamper for i grunnserien. Står en spiller med likt antall kamper i flere avdelinger, kan vedkommende fritt velge hvilket lag hun/han ønsker å spille på.
9. Etter første nominering er spillerne bundet til dette laget for resten av kvalifiseringsspillet.

§ 14

Elitedivisjon (UMBRO-liga) damer er den høyeste damedivisjonen.

1. Består av én avdeling med 8 lag.
2. En klubb kan kun ha ett lag i denne divisjonen.
3. Det er kun tillatt med 2 utenlandske statsborgere på hvert lag inkludert nominert reserve.
4. Dårligst plasserte lag i divisjonen etter endt sesong rykker ned i 1. divisjon. Nest dårligste lag spiller kvalifisering sammen mot avdelingsvinnerne fra 1. divisjon om to plasser i elitedivisjonen.
5. Trekker noen av de kvalifiserte lagene seg, beholder 7. og evt 8. plasserte lag sin plass i elitedivisjonen damer.

§ 15

1.divisjon damer er den laveste damedivisjonen.

1. Den har fri påmelding.

2. Seriekomiteen setter opp nødvendig antall avdelinger, avhengig av påmelding og hver avdeling kan ha 5-8 lag.
3. En klubb kan ha ubegrenset antall lag i denne divisjonen selv om de også har lag i elitedivisjonen.
4. Avdelingsvinnerne spiller kvalifisering mot nest dårligste lag i Elitedivisjonen om de to ledige plassene i Elitedivisjonen. Hvis noen av de kvalifiserte lagene trekker seg, følges bestemmelsen i § 14.5.

§ 16

Elitedivisjon (UMBRO-liga) herrer er den høyeste herredivisjonen.

1. Består av én avdeling med 12 lag.
2. En klubb kan kun ha ett lag i denne divisjonen.
3. En klubb med ett lag i Elitedivisjon herrer, kan i tillegg ha ett lag i 1. div. herrer.
4. Det er kun tillatt med 2 utenlandske statsborgere på hvert lag inkludert nominert reserve.
5. De to dårligst plasserte lagene etter endt sesong rykker ned i 1. divisjon. Det tredje dårligst plasserte laget spiller kvalifisering mot avdelings-toerne fra 1. divisjon om en plass i elitedivisjonen.
6. Trekker noen av de kvalifiserte lagene seg, rykker lag 2 fra kvalifiseringen opp, deretter lag 3 fra kvalifiseringen. Dersom det fremdeles er behov for flere lag, går man på de lag som har rykket ned fra UMBRO-ligaen, først nr. 11, og deretter nr. 12.

§ 17

1. divisjon herrer er den nest høyeste herredivisjonen.

1. Består av 24 lag fordelt likt på 2 avdelinger.
2. En klubb med ett lag i Elitedivisjon herrer, kan ha ett lag i 1. div. herrer.
3. En klubb som ikke har lag i Elitedivisjon herrer, kan ha to lag i 1. div. herrer.
4. Vinnerne i hver avdeling rykker opp i elitedivisjonen. Nest beste lag i avdelingen spiller kvalifisering mot det tredje dårligst plasserte laget i elitedivisjonen om en plass i elitedivisjonen.
5. De 4 dårligst plasserte lagene i hver avdeling etter endt sesong, rykker ned i 2. divisjon
6. Hvis noen av de kvalifiserte lagene fra 2. divisjon trekker seg, beholder 9. plasserte lag, og evt nedover til 12 plasserte lag, sin plass i 1 divisjon herrer.

§ 18

2. divisjon herrer er den nest laveste herredivisjonen.

1. Består av inntil 40 lag, fordelt på 4 avdelinger
2. En klubb kan ha to lag i 2.divisjon
3. I 2. divisjon herrer kan lagene benytte inntil to damer. Damenes deltagelse i 2. divisjon herrer skjer uavhengig av deres eventuelle deltagelse i dameserien.
4. De to beste lagene fra hver avdeling rykker opp i 1. divisjon.
5. De 2 dårligst plasserte lagene i hver avdeling etter endt sesong, rykker ned i 3. divisjon.

§ 19

3. divisjon herrer er den laveste herredivisjonen.

1. Den har fri påmelding
2. Seriekomiteen setter opp nødvendig antall avdelinger, inntil 8, avhengig av påmelding. Hver avdeling kan ha 8 - 12 lag.
3. En klubb kan ha ubegrenset antall lag i denne divisjonen.
4. Det kan benyttes spillere av begge kjønn. Damenes deltagelse i 3. divisjon herrer skjer uavhengig av deres eventuelle deltagelse i dameserien.
5. Vinneren av hver avdeling rykker opp. Dersom det er færre enn 8 avdelinger, rykker avdelingsvinnerne opp sammen med de lagene som har høyeste poengkoeffisient, d.v.s. antall poeng pr. kamp, inntil man får 8 lag. For øvrig gjelder opprykksbestemmelsene i § 13.6.

KAPITTEL 4 - BESTEMMELSER FOR NORSKE MESTERSKAP

§§ 1-7: Fellesbestemmelser

§ 1

1. Kun Norges Bowlingforbund kan utskrive norgesmesterskap i bowling.
2. Følgende norgesmesterskap arrangeres hvert år:
  - a. Junior jenter og gutter - arrangeres siste helgen i januar måned, jfr §§ 8-11.
  - b. Senior damer og herrer - arrangeres i mai måned, jfr §§ 12-18.
  - c. Veteran damer og herrer - arrangeres i perioden januar-mars, jfr §§ 19-22.
  - d. Klubblag - arrangeres hvert år i perioden oktober-november, jfr §§ 23-25.
  - e. Andre mesterskap:
    - Klassemesterskap for lisensklassene B, C og D - arrangeres på våren, jfr §§ 26-29.
3. Endelige datoer fastsettes av forbundstinget, eller av forbundsstyret etter fullmakt fra forbundstinget.

§ 2

1. De norske mesterskapene er åpne for alle lisensierte norske bowlere tilsluttet klubber som er medlem av Norges Bowlingforbund.
2. Mesterskapene er også åpne for utenlandske statsborgere som er medlem av klubb som foran nevnt, og er i besittelse av gyldig lisens jfr Kap 2 § 3.1. En utenlandsk statsborger som ønsker å delta i norske mesterskap, må søke spesielt om å få delta. En slik tillatelse fra NBF må foreligge skriftlig. Forutsetningen er at spilleren har vært bosatt i Norge i minimum 1 år ved søknadsdato. Det er tilstrekkelig for en person å ha fått denne tillatelsen en gang for å kunne starte i senere mesterskap, forutsatt at vedkommende har vært bosatt i Norge uten avbrudd fra første tillatelse ble gitt.

§ 3

1. Hovedarrangør av NM skal være en av de tilsluttede bowlingkretser, eller en eller flere klubber i samarbeid med NBF.
2. Deling av mesterskapene kan bare finne sted etter forslag godkjent av forbundstinget.
3. Interesserte arrangører må sende skriftlig søknad om tildeling av mesterskap til forbundstinget, *senest 6 uker før* forbundstinget holdes. Tildelingen avgjøres ved krav om simpelt flertall under avstemning på forbundstinget.
4. Budsjett, med startavgift, skal forelegges forbundsstyret for godkjenning før innbydelse til et mesterskap sendes ut.
5. Turneringsledere og puljeledere i norgesmesterskap skal ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.
6. Regnskapet for mesterskapet skal legges fram for forbundsstyret innen 4 måneder etter mesterskapets avslutning.

§ 4

1. En finalehall skal være godkjent for bowlingkonkurranser og ha minst 10 baner.

2. Hallen må ha Telescore (overhead) eller data som skal brukes.
3. Banene skal ha overtrampskontroll som fungerer i henhold til bestemmelsene i WTBA 4.20.
4. Banene skal vaskes og oljes foran hver pulje i alle norske mesterskap.

§ 5

1. Arrangøren plikter å sende ut skriftlig innbydelse til alle tilsluttede klubber og lag *senest 8 uker* før mesterskapet, med kopi til samtlige tilsluttede kretser og forbundsstyret.
2. Innbydelsen må inneholde informasjon om planlagt oljeprofil i tillegg til opplysninger som kreves i h.h.t. Konkurransbestemmelsene, jfr Kap 2 §§ 12.4.2 og 12.4.3.

§ 6

1. Arrangøren plikter å sørge for at samtlige deltakende klubber får beskjed om starttider *minimum 10 dager* før mesterskapets start.
2. Arrangøren plikter å ha nødvendig antall funksjonærer under hele mesterskapet. Det skal være skrivere i semifinaler og finaler i NM for junior, senior og veteran.
3. Arrangøren plikter å sørge for at alle deltakere i norske mesterskap gis prøvespill på baneparet før start. I NM for klubblag settes denne tiden til 10 minutter for damer (4 spillere), og 15 minutter for herrer (5 spillere), i alle andre mesterskap til 5 minutter, jfr Kap 2 § 21.4.

§ 7

1. Alt spill etter innledende er å betrakte som finalespill.
2. Dersom en spiller som er kvalifisert til videre deltakelse etter innledende i NM singel junior, senior eller veteran, ikke kan eller ønsker å delta, skal det ikke settes inn erstatter for denne.
3. Ved lik score deles ut like medaljer etter følgende modell:
  - a. Dersom lik score på første plass, utdeles 2 gullmedaljer. Det deles da ikke ut sølvmedalje for andre plass.
  - b. Dersom lik score på andre plass deles ut 2 sølvmedaljer. Det deles da ikke ut bronsemedalje.
  - c. Dersom 3 eller flere har lik score på første plass deles det ut gullmedaljer til alle. Det deles da ikke ut andre medaljer.

NB: Pkt a og c gjelder ikke NM singel damer og herrer. Her skal det kåres en vinner jfr § 14.6.
4. Arrangøren plikter å sende ut komplett resultatliste i henhold til Kap 2 § 20.7, etter mesterskapets avslutning.

Norgesmesterskap for junior

§ 8

1. Mesterskapet er åpent for alle som holder aldersgrensen for junior, jfr Kap 2 § 25.1.
2. Mesterskapet spilles med amerikansk spillestil

§ 9

1. NM for juniorer arrangeres i følgende klasser for jenter og gutter:

- a. Singel og dobbel yngre junior; for spillere som har fylt 12 år, men ikke har fylt 16 år før eller samme dag som mesterskapet starter.
  - b. Singel og dobbel eldre junior; for spillere fra 16 år og opp til aldersgrensen for junior, jfr Kap 2 § 25.1.
2. En spiller som ikke har fylt 16 år, kan spille dobbel med en som har fylt 16 år. Laget spiller da i eldste klasse.

§ 10

1. Alle klasser spiller 6 serier innledende.
2. Fra innledende spill går minst 14 jenter og 26 gutter videre. Disse fordeles mellom yngre og eldre etter prosentvis samme forhold som påmeldingen i klassene ved påmeldingsfristens utløp.
3. I alle klasser spilles 6 serier semifinale.
4. Deretter går de 6 beste i hver klasse til PP-finale.
5. Norgesmester individuelt jenter og gutter i klassene yngre og eldre junior, er den spiller som har høyest pinnefall etter samtlige serier fra innledende, semifinale og finale inkludert bonus. Ved likhet gjelder § 7.
6. Norgesmestere i dobbel jenter og gutter i klassene yngre og eldre junior, blir de som etter 2 x 6 serier innledende spill, har høyest pinnefall. Ved likhet gjelder § 7.

§ 11

1. Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
2. I NM junior deles ut:
  - a. NBFs medaljer til de tre beste i hver klasse.
  - b. NBFs deltakerdiplom til alle finalistene.
  - c. NBFs pokaler til halvparten av semifinalistene i hver klasse i single.

Norgesmesterskap for senior

§ 12

1. Norgesmesterskap for senior er åpent for alle lisensierte spillere som har fylt 12 år før eller samme dag som mesterskapet starter, og som pr. 31. mars har registrert minimum 100 serier for damer og minimum 150 serier for herrer.
2. Følgende spill medregnes: mesterskap, turneringer, divisjonsspill og lokalt ligaspill godkjent av NBF samt innmeldt utenlandsspill jfr Kap 2 § 26.10.
3. Påmeldingsfrist for NM senior er 15. april.

§ 13

1. NM for senior arrangeres i klassene singel og dobbel for damer og herrer.
2. Spillere i dobbel må være tilsluttet samme klubb.
3. Mesterskapet spilles med amerikansk spillestil

§ 14

1. I NM singel damer og herrer seedes spillerne etter registrert spill pr. 31.mars, slik at de 16 damer og 32 herrer med høyest snitt, spiller i de siste puljene i det innledende spillet.
2. I NM singel spilles det 6 serier innledende.
3. De 32 beste damene og de 64 beste herrene etter innledende går til et mellomspill over 6 serier.
4. De 16 beste damene og de 32 beste herrene etter 12 serier går til kvartfinale over 6 serier.
5. De 8 beste damene og de 12 beste herrene etter 18 serier går til semifinale (PP).
6. De 3 beste damene og de 3 beste herrene etter 29 serier, inklusive bonus fra semifinalen, går til stegfinale. Ved likhet på første steg, gjelder Kap 2 § 28.6. Hvis den som leder sammenlagt etter kvartfinale og semifinale taper den første serien i stegfinalen, spilles det en serie til. Med denne serien avgjøres plasseringen, der den med høyeste pinnefall vinner. Ved lik andreserie, gjelder Kap 2 § 28.6.
7. Semi- og stegfinaler skal spilles søndag.
8. Det skal være *minst 8 timers* opphold mellom en spillers innledende spill og neste start i mesterskapet.
9. I de tilfeller det blir vanskeligheter med formen for avviklingen av NM singel og dobbel, kan forbundsstyret, evt. i samarbeid med arrangøren, foreta mindre endringer som er nødvendige for en praktisk gjennomføring av mesterskapet.

§ 15

1. I NM dobbel damer og herrer seedes laget etter den av spillerne i paret med høyest snitt.
2. I NM dobbel spilles det 2 x 6 serier. Disse 6 seriene er de samme som utgjør innledende spill for den enkelte i NM singel.
3. Norgesmestere i dobbel damer og herrer, blir de som etter 2 x 6 serier har høyeste pinnefall. Ved likhet gjelder § 7.

§ 16

1. Kulene til medaljevinnerne i NM dobbel, skal kontrolleres omgående etter spill og *før* premieutdeling. Denne kulekontrollen skal dessuten være gjennomført før mellomspillet i vedkommendes klasse i NM singel påbegynnes. Underkjent utstyr medfører diskvalifikasjon i dobbel, og diskvalifikasjon i single for den spilleren som får utstyret underkjent.
2. De spillerne som kvalifiserer seg for PP-semifinale i NM singel, vil få utstyret kontrollert etter avsluttet kvartfinale og *før* PP-spillet påbegynnes. Underkjent utstyr medfører diskvalifikasjon. Etter kontroll av utstyret skal godkjent utstyr oppbevares i eget låst rom inntil finalespillet påbegynnes.
3. Kulekontrollen skal gjennomføres av minst to kulekontrollører som oppnevnes av teknisk komité. Det skal brukes to vekter slik at dersom en kule ikke passerer kontrollen ved en vekt, skal den kontrolleres på den andre vekten av en av de andre kontrollørene. Dersom kulen heller ikke passerer denne andre kontrollen, så er den underkjent.
4. Kostnadene ved kulekontrollen bæres av NBF og belastes budsjettposten NM single/dobbel (samme som for premier).

§ 17

1. NBF er ansvarlig for premiering i NM singel/dobbel.
2. En NM-avgift på kr 25,- er inkludert i lisensavgiften til alle som betaler full lisens. I tillegg er en NM-avgift på kr 25,- inkludert i startkontingenten.
3. Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
4. I NM singel deles ut:
  - a. medaljer til de tre beste i klassene damer og herrer.
  - b. pokaler etter NBFs vanlige standard.
  - c. oppsatte ærespriser, vandrepremier og gavepremier.
  - d. premier til semifinalistene i hver klasse (12 herrer og 8 damer).
5. I NM dobbel premieres:
  - a. de 5 beste dameparene.
  - b. de 8 beste herreparene.

§ 18

1. Kongepokal deles ut til beste dame- og herrespiller i NM senior singel.
2. Utenlandske statsborgere med tillatelse til å starte i norske mesterskap, er berettiget til å motta kongepokalen. De kan derimot ikke representere Norge i internasjonale mesterskap da dette forbeholdes norske statsborgere.
3. Forbundet er ansvarlig overfor Norges Idrettsforbund for at kongepokal ikke deles ut i norgesmesterskap med dårlig kvalitet og/eller kvantitet. Det må være minst 15 deltakere i hver klasse.

Norgesmesterskap for veteran

§ 19

1. Mesterskapet er åpent for alle damer og herrer som har fylt 50 år før eller samme dag som mesterskapet starter, og som innehar gyldig lisens.

§ 20

1. NM for veteran arrangeres i singel og dobbel for damer og herrer.
2. NM for veteran singel for damer og herrer arrangeres i følgende klasser:
  - a. Klasse A: 50 – 57 år
  - b. Klasse B: 58 – 64 år
  - c. Klasse C: 65 år +
3. Spilleren må oppfylle kravet til klassens nedre aldersgrense før eller samme dag som mesterskapet starter.
4. Deltakere i klasse C gis 1 poeng pr serie i handikap pr år over 65 år.
5. NM for veteran dobbel for damer og herrer arrangeres kun i 1 klasse for hvert kjønn.

§ 21

1. Kvalifiseringsspillet forgår fredag og lørdag. Finalespillet avvikles på søndag.

2. Alle klasser spiller 6 serier amerikansk innledende. Resultatet fra innledende danner grunnlag for endelig plassering i dobbel.
3. Antallet som går videre til nye 6 serier etter innledende spill, fordeles prosentvis etter hvor mange deltakere det er i hver klasse. Veteranutvalget og arrangøren får fullmakt til å bestemme dette.
4. Etter 12 serier går 4 fra hver klasse til PP-finale.
5. Norgesmester individuelt damer og herrer, er den spiller som etter 15 serier har høyest total score. Ved likhet gjelder § 7.
6. Norgesmestere i dobbel damer og herrer, blir de som etter 2 x 6 serier innledende spill har høyest pinnefall. Ved likhet gjelder § 7.

§ 22

1. Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
2. I NM for veteran deles ut:
  - a. NBFs medaljer i singel til de tre beste i hver klasse.
  - b. NBFs medaljer i dobbel til de tre beste parene i hver klasse.
  - c. Arrangøren sørger for pokaler/premier i henhold til 1/8 premiering.

Norgesmesterskap for klubblag

§ 23

1. Mesterskapet er åpent for alle klubber tilsluttet Norges Bowlingforbund.
2. Norgesmesterskapet for klubblag arrangeres for 4-damerslag og 5-herrerslag. Hvert lag kan ha en reserve i tillegg.
3. En klubb kan stille med inntil 2 lag i hver klasse.

§ 24

1. Spilleform i NM-lag er Bakers format, jfr Kap 2 § 29.
2. Skifte av spillerekkefølge og utskifting av spillere på laget kan skje etter hver serie.
3. Innledende spill:
  - a. Det spilles 16 serier innledende med 4 serier på hvert banepar, d.v.s. at serie 1 og 3 spilles på venstre/høyre bane, og at serie 2 og 4 spilles på motsatt bane i baneparet.
  - b. Etter 4 serier flyttes det videre til neste banepar.
  - c. De 12 beste damelag og 24 beste herrelag går videre til et mellomspill over 12 serier. Ved likhet rangeres lagene etter høyeste siste serie. Ved fortsatt likhet rangeres etter nest siste serie o.s.v.
4. Mellomspill:
  - a. Samlet score fra innledende og mellomspill fastsetter hvilke lag som går til finalespillet.
  - b. De 8 beste damelag og 12 beste herrelag etter innledende og mellomspillet, spiller PP-finale. Ved likhet rangeres lagene etter høyeste siste serie. Ved fortsatt likhet rangeres etter nest siste serie o.s.v.
5. Finalespill:
  - a. Pinnefallet fra kvalifiseringen tas ikke med videre til finalespillet.
  - b. Hver kamp spilles over 2 serier. Det gis 1 poeng for hver vunnet serie og 1 poeng for vunnet kamp med sammenlagt score. Ved likhet får hvert lag 0,5 poeng.

- c. Norgesmestere for klubblag er det dame- og herrelag som har høyeste poengsum i PP-finalen. Ved likhet gjelder § 7.

§ 25

1. Arrangøren skal sammen med en offisiell representant fra NBF stå for premieutdelingen.
2. I NM for klubblag deles ut:
  - a. NBFs medaljer til de individuelle spillerne på de tre beste lagene i hver klasse, damer og herrer.
  - b. Lagpokaler til halvparten av finalelagene i hver klasse.

Andre mesterskap

KLASSEMESTERSKAP FOR KLASSENE B, C OG D

§ 26

1. Mesterskapet er åpent for alle damer og herrer som innehar gyldig lisens i de respektive lisensklassene.
2. Påmeldingsfrist 4 uker før mesterskapets start.
3. Arrangører kan søke om å arrangere et enkelt klassemesterskap alene eller flere samlet.

§ 27

1. Klassemesterskapene for de respektive lisensklassene arrangeres i singel for damer og herrer.
2. Mesterskapet spilles med amerikansk spillestil.

§ 28

1. Det spilles 8 serier innledende.
2. Det spilles finalespill i hver klasse etter følgende fordeling:
  - a. 1-3 deltakere i en klasse: Ingen finale
  - b. 4-17 deltakere: Stegfinale mellom de 3 beste etter innledende spill
  - c. 18-23 deltakere: PP-finale for de 6 beste etter innledende, 3 til stegfinale
  - d. 24-35 deltakere: PP-finale for de 8 beste etter innledende, 3 til stegfinale
  - e. 36 eller flere deltakere: PP-finale for de 12 beste etter innledende, 3 til stegfinale
3. Ved likhet gjelder § 7.
4. Stegfinalen avvikles i.h.h.t. Konkurransbestemmelsene, jfr Kap 2 § 28.

§ 29

1. Det deles ut medalje til de 3 beste og pokaler til 1/8 av deltakerne.

KAPITTEL 5 - STATUTTER FOR NORSKE REKORDER

§ 1

Norske rekorder kan settes av norske spillere med godkjent lisens eller av utenlandske spillere med godkjent norsk lisens, jfr Kap 2 § 3.2.

§ 2

For å bli godkjent som norske rekord, må resultatet være oppnådd i norske og internasjonale mesterskap:

- NM singel og dobbel for junior, senior og veteran
- NM klubbtag
- nordisk mesterskap for junior og senior
- EM singel og dobbel for junior, senior og veteran
- Europa-Cup individuelt
- Europa-Cup for lag ungdom og senior
- VM singel og dobbel for ungdom og senior.

§ 3

1. Norgesrekorder for junior noteres i en klasse jenter og en klasse gutter.
2. Norgesrekorder for senior noteres i en klasse damer og en klasse herrer.

§ 4

For at norsk rekord skal kunne godkjennes, forutsettes det at:

1. overtrampskontroll har vært brukt, jfr Kap 4 § 4.3.
2. turneringsarrangøren straks legger beslag på den/de benyttede bowlingkule/-r, og sørger for at den/de blir levert til NBFs godkjente vektkontrollør. Frakt på billigste måte dekkes av NBF etter regning.
3. NBFs godkjente rekordskjema fylles ut nøyaktig og sendes til NBF, vedlagt det/de originale spilleskjema i godkjent og undertegnet stand. Rekordskjemaet skal være signert av spilleren, i lagøvelser av lagleder. Skjemaet må være NBF i hende senest en -1- uke etter at rekordresultatet er oppnådd.
4. det ved gjennomgang på forbundskontoret ikke oppdages feil ved det/de innsendte rekordskjema/spilleskjema. I så fall gis kontoret mandat til å rette opp eventuelle feil. De berørte parter, spiller, arrangør og krets, skal i så fall informeres skriftlig om rettelsen/-e.
5. man ved spill i utlandet må sørge for at kule/-ne blir kontrollert og godkjent av stedlig kulekontrollør, og at utskrift eller kopi av godkjent scorekort blir vedlagt rekordskjemaet.

§ 5

1. Norske rekorder kan godkjennes på følgende distanser i både senior- og juniorklasse:
  - Individuelt jenter, gutter, damer, herrer: 1, 2, 3, 4, 5 og 6 serier amerikansk spillestil
  - Dobbelt jenter, gutter, damer, herrer: 6 serier amerikansk spillestil
  - Lag damer (4 spillere): 12, 16 og 28 serier Bakers system
  - Lag herrer (5 spillere): 12, 16 og 28 serier Bakers system
2. For å sette individuelle rekorder på 4 serier eller mer, må minst 4 forskjellige baner benyttes.
3. Rekorder må settes fra og med første serie. Unntatt herfra er bestemmelsen for norsk rekord på 1 serie, jfr. § 6.1.
4. Rekorder kan settes i PP-spill, dog jfr. bestemmelsen i pkt 3.

§ 6

1. Norsk rekord på 1 -en- serie kan settes i en hvilken som helst av en turnerings serier.
2. Rekorder på 1 serie noteres inntil 300 poeng er oppnådd. Senere tangeringer blir ikke rekorder, men listeføres sammen med rekorden i egen gruppe.

§ 7

1. Rekorder i dobbel kan settes i turnering jfr § 2, på 6 serier eller mer.
2. Dobbelt skal bestå av spillere fra samme klubb, de skal spille i samme pulje og på samme bane.

§ 8

Lagrekorder kan kun settes av rene nominerte klubbblag, i konkurranse som avsluttes etter henholdsvis 12 eller 16 serier, og sammenlagt 28 serier.

§ 9

1. En rekord gjelder inntil en ny rekordnotering er rapportert inn og godkjent av Norges Bowlingforbund.
2. Oppnås samme resultat av flere spillere i samme turnering, regnes alle som rekordholdere.
3. Settes en rekord flere ganger i samme turnering, regnes bare høyeste resultat som rekord.

§ 10

Godkjente rekorder skal fortløpende kunngjøres på NBFs nettsider, og eventuelt ved oppslag i hallene.

§ 11

NBFs avgjørelse om rekord skal godkjennes eller underkjennes, er endelig og kan ikke appelleres.

§ 12

Noteringer av norske rekorder frem til 14. mars 1993 slettes, men arkiveres som tidligere norske rekorder.

KAPITTEL 6 - PREMIEBESTEMMELSER

NB: Amatørbestemmelsene ble opphevet i vedtak i Forbundsstyret den 19. mars 2004.

1. I enhver turnering - nasjonal eller internasjonal - arrangert i Norge av NBF eller tilsluttet særkrets eller klubb, skal premieringen stå i rimelig forhold til antall deltakere og startavgiftens størrelse.
2. Nasjonale og internasjonale mesterskap har egne bestemmelser og faller utenfor det som er nevnt i pkt. 1.
3. En spiller har anledning til å motta følgende i forbindelse med stevner:
Reisegodtgjørelse, diettpenger, dagpenger, tapt arbeidsfortjeneste etc. etter de regler som til enhver tid er fastsatt av NIF.
4. Kretsstyrene godkjenner startavgift for åpne godkjente turneringer samt avgift pr. deltakende spiller til den krets hvor turneringen holdes.
5. Premier skal utdeles til minst hver 8. spiller i hver klasse, og disse premiers laveste pris skal i verdi ikke ligge under startavgiftens kostende. Verdien på premier utover dette er uavhengig av startavgiften. Minimum 20 prosent av startavgiften skal gå til premier. Eventuelle rabatter ved premiekjøp disponeres av arrangør.
6. Spillere og arrangører som bryter bestemmelsene, kan idømmes straff, jfr NIFs lov §11-5.

KAPITTEL 7 - REKLAME, AVTALER m.m.

Regler for bowlingidrettens sponsorsamarbeid med næringslivet.

§ 1 - Formål

1. Formålet med dette regelverket er å regulere samarbeidet mellom norsk bowlingidrett og næringslivet, samt vilkår mellom organisasjonsledd og utøvere innen bowlingidretten som omfattes av dette samarbeidet.
2. Som avtalepartner skal bowlingidretten ta vare på sin frie stilling. ingen avtale kan inneholde bestemmelser som bryter med norsk idretts etiske grunnlag, eller som er egnet til å skade bowlingidrettens anseelse.
3. Samarbeidsavtaler med næringslivet skal ha som hensikt å sikre bowlingidretten de best mulige vilkår.

§ 2 - Virkeområder

1. Alle enkeltpersoner og organisasjonsledd tilknyttet Norges Bowlingforbund omfattes av dette regelverket.
2. Disse reglene gjelder i sin helhet for alle gjensidig forpliktende sponsoravtaler hvor bowlingidretten er representert. Så langt de passer bowlingidretten gjelder de også når motytelser ikke kreves av næringslivet.

§ 3 - Definisjoner

1. Sponsoravtaler
Med en sponsoravtale menes en avtale der idretten i kraft av sin reklameverdi får tilført penger, varer eller tjenester fra næringslivet.

En sponsoravtale kan blant annet omfatte:
Reklame, utstyr, personlige avtaler eller andre avtaler som ikke faller inn under forannevnte.
2. Reklameavtaler
Reklameavtaler er en avtale mellom idretten og næringslivet hvor idrettens forpliktelser begrenser seg til å gi næringslivet reklameplass på utøvere, arena eller liknende og/eller la idrettsutøvere brukes i reklameøyemed.
3. Utstyrsavtaler
Utskyrsavtale er en avtale mellom idrett og næringsliv hvor idretten mottar utstyr fra næringslivet og kun forplikter seg til å sørge for at idrettsutøvere benytter seg av utstyret i henhold til inngått avtale.
4. Personlige avtaler
Med en personlig avtale menes en avtale der en utøver er nevnt med navn og avtalen medfører spesielle forpliktelser som kun gjelder denne ene utøveren.
5. Andre avtaler
Der hvor avtaler under forannevnte pkt 1 – 4 ikke passer inn, kan andre avtaler mellom idretten og næringslivet inngås. Dog skal avsnitt 1. og 2 etterleves.
6. Ansvarlig arrangør
Ansvarlig arrangør er det organisasjonsledd som har ansvaret for å oppfylle de krav som stilles til et arrangement i henhold til nasjonale og internasjonale lover og regler.

7. Teknisk arrangør
Teknisk arrangør er det/de organisasjonsledd som er tildelt ansvaret for den praktiske gjennomføringen av et arrangement.
8. Organisasjonsledd
Med et organisasjonsledd forstås i dette regelverket:
Norges Bowlingforbund, en særkrets eller en klubb tilsluttet NBF.
9. Forbundsgruppe
Med forbundsgruppe menes bruttotropper, team eller andre spesifiserte grupper hvor NBF tar ut spillere og har ansvaret for opplegget.

§ 4 - Hovedprinsipper

1. Reglene bygger på Norges Idrettsforbund og Norges Bowlingforbunds lov og regelverk, som i tilfelle konflikt går foran dette regelverket.
2. Et organisasjonsledd har rett til å inngå sponsoravtaler knyttet til representasjon under organisasjonsleddets navn og all virksomhet i egen regi. Dette medfører at et organisasjonsledd ikke kan inngå avtaler som forplikter utøvere når disse representerer et annet organisasjonsledds virkeområde.
3. Avtaler med næringslivet kan kun inngås av organisasjonsledd, ikke av enkeltpersoner. Avtalen forhandles fram og undertegnes av hovedstyret på vegne av organisasjonsleddet. Avtalen sendes NBF til orientering.
4. Det er ikke adgang til å inngå sponsoravtale med næringslivet hvis det økonomiske utbytte hovedsakelig tilfaller andre enn organisasjonsleddet.
5. Ingen samarbeidsavtale kan gi representanter fra næringslivet rett til utad å opptre på bowlingidrettens vegne eller gi næringslivet muligheter til aktiv styring av den idrettslige aktivitet

§ 5 – Samarbeid og informasjon

1. Organisasjonsledd står fritt til å samarbeide om avtaler med næringslivet.
2. Det organisasjonsledd som inngår avtale, plikter så snart som mulig, å informere alle personer og organisasjonsledd som omfattes av avtalen. Berørte spillere informeres gjennom sine klubber.
3. Klubber og særkretser kan ikke forhandle eller inngå avtaler med NBFs sponsor(er) uten først å ha fått godkjenning for dette fra NBF.

Avtaler med utstysleverandør(er) kan klubber og særkretser inngå selv om dette skulle være samme leverandør som NBF har inngått avtale med.

Hvis noen underliggende organisasjonsledd inngår utstysavtale med samme leverandør som NBF, må disse orientere NBF om dette.

4. Oppstår det en konflikt som gjelder bowlingidrettens samarbeid med næringslivet, skal denne søkes løst i minnelighet mellom partene.

§ 6 – Krav til avtaler og forhandlinger

1. Alle gjensidig forpliktende samarbeidsavtaler skal være skriftlige.
2. Bowlingidrettens representanter må sørge for at partene i en gjensidig forpliktende avtale, har klart for seg sine plikter og rettigheter.
3. I alle samarbeidsavtaler skal det fremkomme at avtalen gjelder i henhold til dette regelverket.

4. Samarbeidsavtalene må inneholde en bestemmelse om at sponsorstøtten til en spiller faller bort dersom en blir dømt for brudd på NIFs lov kapittel 12 – Bestemmelser om doping. Videre kan sponsorstøtten falle helt eller delvis bort dersom en spiller blir straffet i henhold til NIFs lov kapittel 11 - Straffebestemmelser.
5. Sponsorer og sponsoransvarlige er som medlemmer av klubber tilknyttet NBF, valgbare til tillitsverv. Om inhabilitet gjelder NIFs lov kapittel 2 - Fellesbestemmelser for samtlige organisasjonsledd.

§ 7 – Bruk av reklame

1. Det må vises varsomhet med reklamens omfang slik at den ikke virker forstyrrende eller skjemmende. I navnet til offisielle norske bowlingmesterskap skal ikke firma- eller produktnavn brukes.
2. Reklameplass og bruk av reklame i den enkelte bowlinghall hvor godkjente bowlingarrangementer finner sted, må avtales med den enkelte hallansvarlige. Likevel må pkt. 7.1 etterleves. I godkjente bowlingarrangementer hvor det er påbudt med jury, er det denne som påser at bruken av reklame under arrangementet er innenfor fastsatte normer.

§ 8 – Bruk av reklame på spillerantrekk

Foruten de bestemmelser som er nevnt i NIFs lov kapittel 13 - Avtaler mellom idretten og næringslivet, har Norges Bowlingforbund følgende tilleggsbestemmelser:

1. Reklame på klubbdrakter er tillatt, men maksimum størrelse pr. reklame må ikke overstige 450 kvadratcentimeter. Beregning av det trykte reklamearealet gjøres ut i fra et rektangulært felt på følgende måte:
2 loddrette linjer mellom de bredeste punktene og 2 vannrette linjer mellom høyeste og laveste punkt i reklametrykket.
2. Reklamens utforming og plassering på klubbdrakten må ikke være slik at den endrer helhetsinntrykket av den registrerte og godkjente klubbdrakten, samt at reklamen ikke må være mer dominerende enn klubbens navn. Se for øvrig Kap 2 § 4.4, om klubbdrakt. Utformingen av reklamen må også følge de bestemmelser som er gitt i NIFs lov kapittel 13 - Avtaler mellom idretten og næringslivet, § 13-7.
3. All reklame på klubbdrakter skal registreres og skal ha skriftlig samarbeidsavtale.
4. Alle samarbeidsavtaler samt utformingen av klubbdrakten skal sendes NBF for orientering.
5. For spillere tilhørende Team Norway, er det forbundsstyret som inngår samarbeidsavtaler. Spillere i Team Norway forplikter seg til å bære den reklame som respektive spillers klubb har inngått samarbeidsavtaler med, hvis dette ikke er i konkurranse med de avtaler forbundsstyret har inngått.
6. I innbydelsesturneringer hvor NBF har inngått samarbeidsavtaler med en eller flere partnere om arrangement, gjelder særskilte bestemmelser vedrørende reklame på spilledrakt. Disse bestemmelser gjøres kjent for de deltakende.
7. Brudd på disse bestemmelsene kan medføre forføyninger. Ved grove eller gjentatte brudd kan organisasjonsledd som har inngått samarbeidsavtale, miste retten til dette.

§ 9 – Sendeavtaler med radio/TV

1. Retten til å inngå sendeavtaler ligger hos forbundsstyret.
2. Sendeavtaler med radio- og TV-medier forhandles fra forbundets sentrale ledd, og kan bare inngås etter godkjenning fra forbundsstyret.
3. Forbundet kan delegere avtaleretten til underliggende organisasjonsledd.

4. Særkretser og klubber kan inngå avtaler etter forpliktende retningslinjer fra forbundet.
5. Norges Bowlingforbund har eget regelverk for samarbeidsavtaler med radio- og TV-selskaper. Disse bestemmelser ligger innenfor rammen som er angitt i "Bestemmelser for forhold idretten og radio/TV-mediene" i lovheftet til Norges Idrettsforbund.
6. Sponsoravtaler som inngås i forbindelse med sendeavtaler, må ligge innenfor NIFs bestemmelser om forholdet "Idretten/Næringslivet" samt Norges Bowlingforbunds egne bestemmelser om reklame.

Forbundsstyret forbeholder seg retten til å inngå sendeavtaler hvor spillere kan bli benyttet i eget markedsføringstiltak.

Brudd på disse bestemmelser kan medføre forføyninger. Gjentatte eller grove brudd kan frata organisasjonsledd muligheter for å inngå nye samarbeidsavtaler.

§ 10 – Ansvar og rettigheter

GENERELT

1. De forpliktelser bowlingidretten påtar seg, må innfris. Det organisasjonsledd som inngår avtalen, har det hele og fulle ansvar for de økonomiske forhold som følger av avtalen. Av den grunn kan ikke overordnet organisasjonsledd trekkes til ansvar.
2. Ytelser fra næringslivet skal tilfalle det organisasjonsleddet som har inngått avtalen.

DELING AV ANSVAR OG RETTIGHETER MELLOM ORGANISASJONSLEDD

3. Norges Bowlingforbund har enerett på å inngå sponsor-, utstys- og reklameavtaler for spillere og ledere på landslaget under representasjon og trening organisert av NBF.
4. Norges Bowlingforbund har rett til å inngå sponsor-, utstys- og reklameavtaler for alle spillere og ledere i forbindelse med trening og representasjon som er tilknyttet Team Norway, samt andre grupper som NBF har ansvaret for.
5. Vedrørende bruk og fordeling av reklame på spilleantrekk hos en eller flere forbundsgrupper, så vises det til egne draktbestemmelser.

BOWLINGARRANGEMENT

6. Der hvor teknisk og ansvarlig arrangør ikke er samme organisasjonsledd, har teknisk arrangør fortrinnsrett til å inngå sponsoravtale. Ansvarlig arrangør kan begrense denne fortrinnsretten, men da skal dette informeres om av ansvarlig arrangør til det organisasjonsleddet som er teknisk arrangør.

SPILLERES RETTIGHETER OG ANSVAR

7. Spiller kan ta forbehold om å bli benyttet i reklameøyemed eller annen form for markedsføringsmessig sammenheng dersom:
  - a. Medvirkning strider mot dennes etiske eller moralske overbevisning.
  - b. Gjelder reklame for konkurrenter til eget eller arbeidsgivers virksomhet.

Dersom det oppstår tvil om en spillers overbevisning fyller kravene i punkt a, avgjøres dette av Idrettsstyret. Avgjørelsen kan innankes for Idrettens Voldgiftsrett innen 14 -fjorten- dager.

8. Spillere som deltar i forbindelse med et reklameopplegg, kan få godtgjøring etter nærmere avtale.
9. En personlig avtale skal godkjennes av den spiller avtalen gjelder.

§ 11 – Forbundsstyrets kontroll

NBF ved Forbundsstyret kan ta opp saker av prinsipiell betydning og forlange den nødvendige dokumentasjon for å vurdere et mulig tiltak, herunder eventuell anmeldelse til NIF.

§ 12 – Dømmende myndighet

Overtredelse av dette regelverk kan medføre forføyning/straff i henhold til NIFs lov kapittel 11 - Straffebestemmelser.

§ 13 – Endringer

1. Endringer i dette regelverk kan kun vedtas på NBFs ting.
2. Unntak fra § 13.1 gjelder dersom dette regelverk er i strid med NIFs, ETBFs, WTBAAs og/eller Norges Lov. I slike tilfeller kan Forbundsstyret vedta regelendringer.

KAPITTEL 8 - BRUK AV JURY I BOWLINGARRANGEMENT

§ 1

Ved følgende bowlingarrangement i Norge skal det opprettes jury:

1. *Nasjonale/ internasjonale mesterskap eller arrangement med WTBA/ETBF-status*
2. *Nasjonale mesterskap*

Det står arrangør fritt å benytte dette reglement i andre arrangementer enn de som er nevnt over, bare disse er godkjent av NBF.

§ 2

En jury skal bestå av 3 personer: - 1 leder og 2 medlemmer

Hvert medlem har 1 stemme (inkludert leder).

Navnene på jurymedlemmene skal til enhver tid være oppslått på en informasjonstavle i den/de aktuelle bowlinghall(er) sammen med startlister og puljetider.

§ 3

Juryen velges på følgende måte:

1. En jury eller et enkelt medlem kan velges for hele eller deler av et arrangement.
2. Ved nasjonale og internasjonale mesterskap/arrangement arrangert i Norge skal NBF ha minst 1 medlem i juryen. Denne personen oppnevnes av styret i NBF.
3. Ved nasjonale og internasjonale arrangement står arrangøren fritt i valg av jurymedlemmer bare disse fyller kravene som valgt jurymedlem.
4. Ved internasjonale mesterskap henvises til eget reglement.

§ 4

Krav til godkjenning av jurymedlemmer:

1. Alle norske jurymedlemmer skal ha gjennomgått og bestått NBFs turneringslederkurs.
2. Juryens leder skal ved nasjonale og internasjonale mesterskap være en person med turneringsledererfaring.
3. Et jurymedlem kan ikke på samme tid være deltaker eller delaktig i et arrangement.

§ 5

Juryens ansvarsområde:

1. Under hele arrangementet skal minst ett av jurymedlemmene være tilgjengelig i konkurranseområdet.
2. Resten av jurymedlemmene skal på kort varsel kunne tilkalles, og være fysisk tilstede minst 15 minutter før oppstart av ny pulje.
3. Ved sluttspill skal alle jurymedlemmer fysisk være tilstede.
4. Juryen skal påse at NBFs og NIFs reklamebestemmelser overholdes i bowlinghallen, d.v.s. at reklamen ikke virker forstyrrende eller skjemmende.

5. Hvis det kommer klage på den oppsatte reklamen, skal dette behandles på samme måte som ved aktivt spill.

§ 6

Juryens virkningsområde:

1. En jury skal først tre i kraft når den får henvendelse fra turneringslederen.
2. Alle henvendelser fra deltakere eller ledere **skal** skje til turneringslederen.
3. Det er **kun** turneringsleders avgjørelser det kan protesteres mot.

§ 7

De som ønsker å overprøve en avgjørelse tatt av turneringslederen, må gjøre dette på følgende måte:

1. Protesten leveres omgående til juryen skriftlig sammen med et gebyr på **kr 500,-** for lag og **kr 100,-** for enkeltspillere.
2. Juryen skal umiddelbart behandle protesten og besvare denne skriftlig **før** oppstart av ny pulje hvis den aktuelle protesten har betydning for videre spill. Dog skal alle protester være besvart skriftlig før den offisielle avslutningen.
3. Tas protesten til følge, blir gebyret tilbakebetalt sammen med den skriftlige avgjørelsen.
4. Blir protesten avslått, beholder arrangøren gebyret.
5. Juryens avgjørelse er endelig og kan ikke overprøves hvis avgjørelsen er tatt med hjemmel i NBFs egne konkurransebestemmelser.
6. Juryen kan på bakgrunn av arrangementets gjennomføring, redusere arrangementets status.
7. Juryens arbeid opphører når arrangementet offisielt er slutt (1 time etter siste pulje eller premieutdeling).
8. Kommer det inn protester etter den offisielle avslutningen, så skal dette behandles med hjemmel i det ordinære reglement.

KAPITTEL 9 - MERKEBESTEMMELSER

Norges Bowlingforbund har innstiftet i alt ti forskjellige merker/diplomer fordelt på henholdsvis spillemessige kvalifikasjoner og hedersbevisninger.

- *elitemerke*
- *300 merke*
- *landslagsmerke*
- *storbowlermerke*
- *superbowlermerke*
- *bragdmerke*
- *årets bowler*
- *hedersdiplom*
- *hederstegn i sølv*
- *hederstegn i gull*

§ 1 – Elitemerket

1. Norges Bowlingforbunds elitemerke kan fås på grunnlag av offisielle turneringer. Som turneringer regnes arrangement godkjent av Norges Bowlingforbund eller FIQ/WTBA/ETBF.
2. Merket finnes i tre valører: *Bronse, sølv og gull*.
3. Kun ett merke kan oppnås pr. sesong. Merke i høyere valør kan ikke oppnås før merke i nærmeste lavere valør er oppnådd.
4. Følgende resultater for oppnåelse av merket må oppfylles i gjennomsnitt pr. serie i hel avsluttet turnering eller del av turnering som består av flere atskilte runder:

DAME	3 serier	4/5 serier	6 serier	8 □
Bronse	185	175	170	165
Sølv	195	185	180	175
Gull	205	195	190	185

HERRE	3 serier	4/5 serier	6 serier	8 □
Bronse	200	190	185	180
Sølv	210	200	195	190
Gull	220	210	205	200

5. For hvert merke kreves at de stipulerte minimumskrav oppnås i tre forskjellige turneringer i samme sesong.
6. Merket må kjøpes av NBF til de til enhver tid gjeldende priser. Gullmerket utdeles gratis.

§ 2 – 300-merket

1. Samtlige spillere med gyldig lisens får tildelt NBFs 300-merke når dette resultat oppnås på 1 serie i en av NBFs godkjente turneringer, samt godkjent utenlandsspill jfr. Kap 2 § 26.10, og internasjonale mesterskap.
2. Resultatet anmeldes på fastsatt "300-skjema" innen 1 måned etter turneringens avslutning.
3. 300-merket utdeles til en spiller bare en gang

§ 3 – Landslagsmerket

1. Norges Bowlingforbunds representasjonsmerke er forbundseblemet i sølv og emalje. Merket tildeles spillere av begge kjønn som en utmerkelse for deltakelse på representasjonslag i

offisielle landskamper og internasjonale mesterskap godkjent av Nordiska Bowlingförbundet eller FIQ/WTBA/ETBF.

2. Merkene er forsynt med fortløpende nummer, og tildeles en spiller i den rekkefølge vedkommende kommer med på representasjonslag.
3. Merket tildeles en spiller kun en gang.

§ 4 – Storbowlermerket

1. Storbowlermerket tildeles den dame eller herre som oppnår 30 poeng etter nedenstående skala (Europa-Cup individuelt fra 10/5 1984).
2. Uplassert deltakelse i de nevnte mesterskap gir 1 poeng. Unntak er Europa-Cup individuelt som gir 0 poeng.
3. Landskamper: *Vunnet 3 poeng, uavgjort 2 poeng, deltatt 1 poeng*

VM	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	20	18	16
2. plass	16	14	12
3. plass	12	10	8

Ungdoms-VM	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	10	9	8
2. plass	8	7	6
3. plass	6	5	4

EM senior	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	15	13	11
2. plass	12	10	8
3. plass	9	7	5

Nordisk senior	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	10	8	6
2. plass	8	6	4
3. plass	6	4	2

E-Cup	Individuelt	Lag
1. plass	10	6
2. plass	8	4
3. plass	6	2

World Cup	Individuelt	Lag
1. plass	15	6
2. plass	12	4
3. plass	9	2

World Games	Individuelt
1. plass	6
2. plass	4
3. plass	2

EM junior	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	10	8	6
2. plass	8	6	4
3. plass	6	4	2

Nordisk junior	Individuelt	Dobbel	Lag
1. plass	7	5	4
2. plass	5	3	2
3. plass	3	2	1

E-Cup lag junior	Lag
1. plass	3
2. plass	2
3. plass	1

NM senior	Individuelt	Dobbel
1. plass	7	5
2. plass	5	3
3. plass	4	2

NM junior: Vinnere av eldste klasse får 3 poeng.

4. Storbowlermerkene er forsynt med fortløpende nummer.
5. Merket bør fortrinnsvis deles ut i forbindelse med NM sgl/dbl

§ 5 – Superbowlermerket

Superbowlermerket tildeles den dame eller herre som oppnår 100 poeng etter skalaen for storbowlermerket.

§ 6 – Bragdmerket

1. Norges Bowlingforbunds bragdmerke er forbundets emblem i sølv og emalje med sølvkrans. Innstiftet 1/9 1966 med virkning fra samme dato.
2. Statutter ifølge fullmakt fra forbundstinget den 4/5 1967.
  1. Bragdmerket tildeles av forbundsstyret en spiller som i løpet av en sesong har oppnådd resultater eller utført spillermessige prestasjoner av verdi for norsk bowling.
En spiller kan kun oppnå merket en gang.
  2. Forslag til kandidat kan fremsettes for forbundsstyret av et medlem av forbundsstyret eller styremedlemmer i en av de tilsluttede bowlingkretser/utvalg, og må være forbundsstyret i hende senest 1. april.
  3. For at merket skal kunne utdeles, fordres minst 2/3 flertall innen forbundsstyret.
  4. Finner ikke forbundsstyret verdige kandidater til merket, er ikke styret pliktig til å utdele merket.
  5. Kun et merke kan utdeles pr. sesong.
  6. Bragdmerket deles ut av en representant for forbundsstyret ved en passende anledning, fortrinnsvis på under NM sgl/dbl

§ 7 – Årets bowler

1. Årets bowler utnevnes ved sesongslutt så sant det finnes en verdig kandidat.
2. Årets bowler skal være den beste norske spiller for sesongen. Samtidig skal vedkommende ha den/de beste internasjonale plassering/-er i sesongen i ETBF/WTBA-sanksjonerte stevner.
3. Kandidaten skal være en verdig norsk representant og vurderes ut i fra et helhetsmessig inntrykk.

4. Utdeles hvis mulig under NM sgl/dbl.

§ 8 – Forbundets hedersdiplom

1. Forbundets hedersdiplom kan tildeles enkeltpersoner eller organisasjon i eller utenfor forbundet for mangeårig nyttig virksomhet for norsk bowling eller for støtte til NBF.
2. Forbundsstyret er besluttsende myndighet ved tildeling av NBFs hedersdiplom etter forslag fra krets eller klubb minimum tre måneder før diplommet skal utdeles.
3. Forbundsstyret kan selv tildele NBFs hedersdiplom til personer eller organisasjoner de mener er berettiget til en slik utmerkelse.
4. Utdeling foregår på krets- eller forbundsting, og foretas av et medlem i krets- eller forbundsstyre.

§ 9 – Hederstegn i sølv

1. Norges Bowlingforbunds hederstegn i **sølv** er NBFs nest høyeste utmerkelse.
2. Innstiftet *10. mars 1991* med virkning fra *1/1 1991* med statutter utarbeidet av forbundsstyret og vedtatt på forbundstinget *10/3 1991*.
3. Hederstegnet tildeles av forbundsstyret til personer som i løpet av lengre tid har nedlagt et arbeid til varig glede og gavn for norsk bowling. Dette arbeidet kan være utført på internasjonalt plan, forbundsplan eller lokalt plan.
4. Merket kan bare tildeles medlemmer tilsluttet Norges Bowlingforbund og kun en gang.
5. Forslag til kandidater fremmes for forbundsstyret av klubber, kretser, utvalg eller et forbundsstyremedlem.
6. For at utdeling skal kunne finne sted, kreves **2/3** flertall innen forbundsstyret.
7. Merket utdeles av en representant for forbundsstyret ved en dertil passende anledning.

§ 10 – Hederstegn i gull

1. Norges Bowlingforbunds hederstegn i **gull** er NBFs høyeste utmerkelse.
2. Innstiftet 1. september 1967 med virkning fra bowlingsportens innføring i Norge i 1960, med statutter utarbeidet av forbundsstyret ifølge fullmakt fra forbundstinget 4. mai 1967.
3. Hederstegnet tildeles av forbundsstyret til personer som i løpet av lengre tid har nedlagt et nitid og bestående arbeid til varig gavn for norsk bowling. Foruten til norske kvinner og menn kan medaljen deles ut til utenlandske personer som gjennom sitt virke har nedlagt betydningsfullt arbeid for norsk og internasjonal bowlingsport.
4. Forslag til kandidater kan fremsettes for forbundsstyret av et forbundsstyremedlem eller av et styremedlem i en av de tilsluttede bowlingkretser/utvalg.
5. For at et hederstegn skal kunne utdeles, kreves minst **3/4** flertall for vedtaket innen forbundsstyret.
6. Hederstegnet kan kun tildeles en person en gang. Utdeles av en representant for forbundsstyret ved en av forbundet fastsatt passende anledning, fortrinnsvis NM sgl/dbl eller forbundstinget.

KAPITTEL 10 - PROTEST OG APPELLREGLEMENT

Forbundsstyret følger NIFs "Straffebestemmelser om forgåelser". Forbundsstyrets domsutvalg tar avgjørelser i saker om forgåelser med hjemmel i egne bestemmelser. Er forbundsstyret i tvil om sin kompetanse, konfererer det med idrettsforbundet som avgjør om saken hører inn under Norges Bowlingforbund, idrettskretsen eller idrettsforbundet.

§ 1 – Protester og behandling av protester

Den klubb/lag eller spiller som ønsker en kamp/turnering kjent ugyldig eller på annen måte ønsker å legge ned protest, må gjøre dette i henhold til punktene under.

§ 2 – Protestgrunnlag

1. Gjelder protesten en arrangørs gjennomføring av kamp/turnering, må den være sendt *innen 48 timer* etter avsluttet spill til arrangørs overliggende myndighet. Samtidig må arrangør skriftlig meddeles *innen 1 time* (etter avsluttet spill) at protest vil bli innsendt
2. Gjelder det forhold under kampen/turneringen, må lagleder/spiller *før* de forlater konkurranseområdet, melde fra til turneringsleder/puljeleder at protest vil bli nedlagt.
3. Ved andre forhold enn de nevnt foran, må det også gis melding til turneringsleder/puljeleder at protest vil bli nedlagt.

§ 3 – Protesters utferdigelse, protesttid, protestgebyr

1. Protest fra en klubb/lag skal være skriftlig og undertegnet av klubbens/lagets fungerende leder. Den skal sendes rekommandert eller innleveres mot datert kvittering. Protest fra enkeltmedlemmer skal underskrives av vedkommende og sendes rekommandert eller innleveres mot datert kvittering.
2. Protest etter § 2 pkt. 2 og 3 må sendes vedkommende instans *innen 48 timer* etter arrangementsdag (den dag det blir gitt beskjed til arrangør.)
3. Protestgebyret er for klubber/lag **kr 500,-** som må sendes sammen med protesten. For enkeltmedlemmer er gebyret **kr 100,-**.

Protestgebyret vedlegges protesten i form av krysset sjekk, eller innbetales med bankgiro. Ved personlig overlevering av protest kan protestgebyret også betales kontant mot kvittering.

§ 4 – Protestinstans

1. Gjelder protesten godkjent spill arrangert av klubber, avgjøres den av kretsstyret hvor spillet fant sted.
2. Gjelder protesten godkjent spill arrangert av krets/utvalg/forbund, avgjøres den av forbundsstyret.

§ 5 – Behandling

1. En protest kan ikke tas opp til behandling før gebyret er innbetalt. Den blir å avvise når dette beløpet ikke er innkommet innen fristens utløp.
2. En protest kan ikke realitetsbehandles hvis den formelt ikke er i orden. Hvis vedkommende myndighet finner at de formelle mangler er av uvesentlig betydning, kan protesten likevel tas opp til behandling. Dog er bestemmelsene i § 2 og § 3.2 ufravikelige.

§ 6 – Avgjørelse, ikke spilleberettigelse, ventetid m.m.

Følgende retningslinjer blir å legge til grunn for avgjørelsen av en protest:

1. Deltar en spiller uten gyldig lisens i seriekamp, skal kampen regnes for tapt for den klubb som benyttet vedkommende spiller.
2. Har en klubb uten gyldig grunn overskredet ventetiden for en kamps begynnelse eller bevirket til at kampen ikke kunne bli spilt ferdig, skal kampen regnes for tapt for vedkommende klubb.

§ 7 – Begrunnelse, appelladgang

Avgjørelse av en protest skal begrunnes og meddeles partene i rekommandert brev eller på annen dokumenterbar måte.

Samtidig skal det opplyses om rett appellinstans og frist for appell.

§ 8 – Appeller og behandling av appeller

De berørte parter kan appellere en avgjørelse, se § 9.

§ 9 – Appellinstans

Appell over en avgjørelse foretatt av kretsstyret, sendes forbundsstyret som endelig avgjør saken.

Appell over forbundsstyrets avgjørelse som første instans, skal sendes NBFs appellkomité som siste instans.

§ 10 – Utferdigelse av appell

Appell fra *klubb/lag* underskrives av klubbens/lagets fungerende leder. Appell fra *enkeltmedlem* skal underskrives av medlemmet.

Appellen sendes forbundsstyret rekommandert eller innleveres mot datert kvittering. Kopi av appellen må også sendes rekommandert til samtlige impliserte.

§ 11 – Appellfrister, gebyr

En appell må være innsendt *innen 14 dager* etter at meddelelsen om avgjørelsen er mottatt av de berørte parter.

Gebyret for behandling av alle appeller er **kr 500,-** som vedlegges appellen i form av krysset sjekk eller innbetaling med bankgiro.

§ 12 – Behandling, begrunnelse

En appell kan ikke tas opp til behandling *før* gebyret er betalt. Den blir å avvise hvis dette ikke foreligger *innen* fristens utløp.

En appell kan ikke realitetsbehandles hvis den ikke formelt er i orden.

Finner vedkommende instans at de foreliggende mangler er av uvesentlig betydning, kan appellen allikevel realitetsbehandles. Den myndighet som skal avgjøre appellen, kan innhente uttalelser fra sakens parter og vitner *innen 14 dager*. Disse plikter å avgi uttalelse *innen 3 dager*.

Avgjørelsen av en appell skal begrunnes og meddeles partene skriftlig.

§ 13 – Tilbakebetaling av gebyr

Blir en protest eller appell tatt til følge, skal gebyret tilbakebetales.

§ 14 – Endringer

Endringer i disse bestemmelser kan kun foretas på forbundstinget med **2/3** flertall.

KAPITTEL 11 - REGLEMENT FOR JUNIORLIGA

Forbundstinget 1999 gav forbundsstyret fullmakt til å vedta et reglement for juniorliga. Reglementene ble vedtatt av forbundsstyret i møte 29. – 30. mai 1999, og er senere ajourført med endringer vedtatt på Forbundstinget i mars 2003.

§ 1

1. Juniorligaen for kretslag spilles i henhold til NBFs konkurransebestemmelser.
2. Juniorligaen har egne regler når det gjelder avvikling av kamper, f. eks. telefonliga, spilleuke etc, men er underlagt regler for divisjonsspill når det gjelder lag som trekker seg i løpet av sesongen m.h.t. bøter o.a.

§ 2 – Deltaking og ligaoppsett

1. Laget/lagene nomineres før hver spilleomgang. Spillerne som har vært benyttet på et lag kan **IKKE** spille på andre av kretsens lag. Eventuell reserve må ikke ha deltatt på annet lag.
2. Et lag kan bestå både av jenter og gutter. Jenter har 12 pinner i handikap pr serie. Nedre aldersgrense for deltakelse er 12 år.
3. Hvert lag kan benytte 5 spillere pr kamp. Reserve kan settes inn etter hver serie. Hele laget må spille samtidig, i samme hall og på samme banepar.
4. Juniorligaen deles opp i divisjoner av den hovedansvarlige for juniorligaen. Inndelingen i divisjoner gjøres så snart påmeldingsfristen har utløpt. Forutsetningen for flere divisjoner er at det er påmeldt et tilfredsstillende antall lag.
5. Hver krets kan melde på så mange lag den ønsker.

§ 3 – Spilleform og avvikling

1. Spilleformen er 4 x 3 serier europeisk, dog spilles det amerikansk dersom lagene møtes direkte.
2. Juniorligaen spilles som telefonliga, på den måte at hvert lag spiller i sin hall. De involverte lagene bestemmer selv hvilken dag de skal spille, uavhengig av motstander. Lagene kan møtes direkte i lokale oppgjør og ellers om lagene blir enige om det.
3. Kampene skal spilles i løpet av den **UKE** som er satt opp i terminlisten. Om en kamp blir spilt i forkant har ingen betydning, men utsettelse av kamp må godkjennes av juniorutvalget/forbundskontoret og ny dato meddeles motstander.

§ 4 – Resultatrapportering

1. Begge lag er ansvarlig for å sende samleskjema til NBF og kopi til motstander så snart som mulig etter at kampen er ferdigspilt, senest mandag etter siste spilledag.
2. Dersom et lag ikke spiller sin kamp i rett spilleuke, og ikke har fått godkjent utsettelse, ansees kampen som spilt og laget har tapt.

3.

§ 5 – Sluttspill

1. De 4 – fire – beste lagene i 1.divisjon møtes til sluttspill arrangert av NBF.
2. I sluttspillet kan lagene benytte totalt 5 spillere. NBF dekker reise for 4 spillere.

3. På de kvalifiserte lag kan det kun benyttes spillere som ikke har spilt på andre lag i løpet av sesongen.

KAPITTEL 12 - REGLEMENT FOR VETERANLIGA

Forbundstinget 1999 gav forbundsstyret fullmakt til å vedta et reglement for veteranliga. Reglementene ble vedtatt av forbundsstyret i møte 29. – 30. mai 1999, og er senere ajourført med endringer vedtatt på Forbundstinget i mars 2003.

§ 1

1. Veteranliga for kretslag spilles i henhold til NBFs konkurransebestemmelser.
2. Veteranligaen har egne regler når det gjelder avvikling av kamper, f. eks. telefonliga, spilleuke etc, men er underlagt regler for divisjonsspill når det gjelder lag som trekker seg i løpet av sesongen m.h.t. bøter o.a.

§ 2 – Deltaking og ligaoppsett

1. Laget/lagene nomineres før hver spilleomgang. Spillerne som har vært benyttet på et lag kan **IKKE** spille på andre av kretsens lag. Eventuell reserve må ikke ha deltatt på annet lag.
2. Et lag kan bestå både av damer og herrer. OBS – aldersgrense damer er 45 år!
3. Hvert lag kan benytte 6 spillere pr kamp. Reserve kan settes inn etter hver serie. Hele laget må spille samtidig, i samme hall og på samme banepar.
4. Veteranligaen kan bli delt i flere avdelinger dersom et tilfredsstillende antall lag blir påmeldt. De ansvarlige for veteranligaen vil sørge for inndeling så snart påmeldingsfristen er utløpt.
5. Hver krets kan melde på så mange lag den ønsker.

§ 3 – Spilleform og avvikling

1. Spilleformen er 5 x 3 serier amerikansk.
2. Veteranligaen spilles som telefonliga, på den måte at hvert lag spiller i sin hall. De involverte lagene bestemmer selv hvilken dag de skal spille, uavhengig av motstander. Lagene kan møtes direkte i lokale oppgjør og ellers om lagene blir enige om det.
3. Kampene skal spilles i løpet av den **UKE** som er satt opp i terminlisten. Fremskyvning av kamp i en runde kan foretas, dog ikke mer enn 1 kamp i hver runde. Fremskyvning av kamp kan dog ikke skje utenfor tidsrommet mellom 2 serieomganger.

§ 4 – Resultatrapportering

1. Begge lag er ansvarlig for å sende samleskjema til NBF og kopi til motstander så snart som mulig etter at kampen er ferdigspilt, senest mandag etter siste spilledag.
2. Dersom et lag ikke spiller sin kamp i rett spilleuke, og ikke har fått godkjent utsettelse, ansees kampen som spilt og laget har tapt.

§ 5 – Sluttspill

1. Dersom det blir 1 avdeling, møtes de 4 beste lagene til sluttspill arrangert av NBF. Dersom det blir 2 avdelinger møtes de tre beste lagene fra hver avdeling og dersom det blir 3 avdelinger, møtes de 2 beste lagene i hver avdeling til sluttspill.

2. I sluttspillet kan lagene benytte totalt 6 spillere. NBF dekker reise for 5 spillere.
3. På de kvalifiserte lag kan det kun benyttes spillere som ikke har spilt på andre lag i løpet av sesongen.